

DARBININKAS

Vol. LXXXVI, Nr. 12
March - Kovas 23, 2001 Penktadienis-Friday

PERIODICALS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$ 1.00

Lietuvos
nacionalinė
M. Mažvydo
biblioteka

Lietuvos kultūrą užsienyje nuo šiol garsins naujai įsteigtas Lietuvos institutas. Lietuvos kultūros ministras Gintautas Kėvišas, švietimo ir mokslo ministras Algirdas Monkevičius ir užsienio reikalų ministras Antanas Valionis kovo 9 d. pasirašė viešosios įstaigos "Lietuvos institutas" steigimo sutartį. Šios institucijos tikslas - koordinuoti Lietuvos kultūros ir Lietuvos valstybės pristatymą užsienyje, rengti tarptautines kultūros ir meno programas, dalyvauti tarptautiniuose kultūros, mokslo ir švietimo mainuose. Numatoma, kad Lietuvos institutas užsiims knygų, laikraščių, žurnalų ir kitų periodinių leidinių leidyba, garso ir video įrašų dauginimu. Institute bus atliekami visuomeninių ir humanitarinių mokslų tyrimai ir taikomieji darbai, kino ir video filmų gamyba ir platinimas, vykdoma fotografavimo, bibliotekų, muziejų ir kita veikla. Lietuvos institutą įsteigti padėjo Švedijos institutas, šiam tikslui skyręs 250 tūkstančių litų.

Nuo kovo 25 d. iš Vilniaus aerouosto bus vykdomi papildomi keturi savaitiniai skrydžiai į Olandijos sostinę Amsterdamą bei vienas papildomas savaitinis skrydis į Ukrainos sostinę Kijevą. Reisai į Amsterdamą nuo 2000 kovo 1 d. yra vykdomi bendrai su KLM - Karališkąja Olandijos aviakompanija, o reisai į Kijevą nuo 2000 gruodžio 5 d. - su aviakompanija Air Ukraine. Reisu skaičius į Kopenhagą ir Taliną bus mažinamas vienu skrydžiu per savaitę.

Lietuvos svečiams ir norintiems geriau pažinti gimtąjį kraštą Valstybinis turizmo departamentas žada pasiūlyti naujus maršrutus "Alaus keliai Lietuvoje". Lietuvos Turizmo departamento vyriausiosios specialistės Aldonos Raguvičienės teigimu, maršrutai, kuriuose būtų keliaujama nuo Žaldoko iki "Gubernijos" ar nuo Žaldoko iki "Kalnapilio", su pažindintų ne tik su Biržų, Pasvalio, Pakruojio ar Radviliškio aludariais, bet ir pateiktų informaciją apie tradicinius amatus bei pristatytų šiuolaikinę alaus pramonę. Projekto "Alaus keliai Lietuvoje" surinktos informacijos pristatymas ir aptarimas Turizmo departamente numatytas netrukus.

Per trejus prezidento Valdo Adamkaus kadencijos metus, įvairiomis progomis, įteikta keli šimtai apdovanojimų. Vos keletas apdovanojimų įteikta verslininkams. Prezidentūros kanceliarijos vadovas Audrius Meškauskas sako, kad verslininkai mažiau matomi nei menininkai ar sportininkai. Vienas iš valstybės apdovanojimą gavusių verslininkų "Audejo" generalinis direktorius Jonas Karčiauskas įsitikinęs, jog prezidentūros darbuotojai baiminasi žiniasklaidos kritikos. "Kai tik žurnalistai pradeda ieškoti, kodėl apdovanotas vienas ar kitas asmuo, tai Prezidentūroje visi išsigąsta kaip zuikiai", - sako Karčiauskas.

ISPANIJOJE GRIEŽTINAMI ĮSTATYMAI NELEGALIEMS IMIGRANTAMS

Lietuvos Respublikos ambasadoje Madride 1999 m. užregistruoti 7 mirties atvejai, 2000 m. - 20 mirties atvejų (iš jų 8 - nelaimingi atsitikimai autoįvykių metu ar darbe; 5 - nužudyti arba žuvę neaiškiais aplinkybėmis). 2000 m. LR ambasadoje Madride buvo išduoti leidimai 14 iš jų palaikų pergabenimui, 3 buvo palaidoti Ispanijoje, dėl dviejų į ambasadą leidimo nebuvo kreiptasi, vieno palaikus teismo sprendimu leista repatriuoti tik šiais metais. Nuo šių metų pradžios - 6 mirties atvejai (4 žuvo autoįvykių metu, 1 nužudytas, 1 mirties atvejis tiriamas). Norėtume priminti Lietuvos gyventojams apie keliaujančių į užsienį gyvybės ir sveikatos draudimo būtinybę, kadangi mirusiųjų artimieji susiduria su dideliais finansiniais sunkumais, norint parsivežti mirusiojo palaikus į tėvynę.

Per 2000 metus ambasada gavė pranešimus iš Ispanijos policijos apie 450 LR piliečių sulaikymą (1998 metais sulaikyta 40 Lietuvos piliečių, 1999 metais - jau 166). Tikslų skaičių nustatyti yra gana sunku, nes dažnai sulaikytieji neturi dokumentų ir prisistato neegzistuojančiomis pavardėmis, todėl tas pats asmuo gali būti sulaikytas

LR ambasadorius Ispanijoje Vytautas Dambra kalba frontininkų 35-ame politinių studijų savaitgalyje Los Angeles, CA

keletą kartų. Buvo atvejų, kai sulaikomi su padirbtais pasais. Dauguma sulaikytųjų tą pačią ar sekančią dieną yra paleidžiami, išskelus jiems deportacijos bylą. Šiuo metu kalėjimuose, mūsų žiniomis, yra apie 10 preventyviai sulaikytų asmenų.

2001 m. sausio 23 dieną Ispanijoje įsigaliojo naujas Užsieniečių įstatymas 8/2000, sukėlus daug diskusijų ir kontraversiškų vertinimų. Ispanijos vyriausybės duomenimis, šalyje yra apie 200 tūkstančių nelegalių imigrantų ir šiam srautui sustabdyti buvo būtinos griežtos įstatymų.

2001 m. sausio 23 dieną Ispanijoje įsigaliojo naujas Užsieniečių įstatymas 8/2000, sukėlus daug diskusijų ir kontraversiškų vertinimų. Ispanijos vyriausybės duomenimis, šalyje yra apie 200 tūkstančių nelegalių imigrantų ir šiam srautui sustabdyti buvo būtinos griežtos įstatymų.

(nukelta į 7 psl.)

JAV PASKIRTI NAUJI GARBĖS KONSULAI

JAV valstybės departamentui oficialiai patvirtinus, garbės konsulų pareigas pradeda eiti Vytautas Viktoras Lapatinskas (Seattle, WA), George Alfonsas Jurgutis (Detroit, MI) ir Kęstutis Paulius Žygas (Phoenix, AZ). Įgaliojimo raštus dėl V.V. Lapatinsko, G. A. Jurgučio ir K.P. Žygo paskyrimo garbės konsulais užsienio reikalų ministras Antanas Valionis pasirašė š.m. kovo 5 d.

Statybos inžinieriaus išsilavinimą turintis Lietuvos garbės konsulas Seattle, WA, V.V. Lapatinskas (g. 1926 m. Varniuose) 30 metų iki išėjimo į pensiją

dirbo "Boeing" bendrovėje. V.V. Lapatinskas buvo vienas iš Pasaulio Lietuvių Bendruomenės skyriaus Seattle įkūrėjų, taip pat dalyvauja Lietuvių Fondo bei Pasaulio Lietuvių centro Lemoonte veikloje.

LR garbės konsulas Detroit, MI, G.A. Jurgutis (g. 1936 m. Varniuose) - ilgametis "Ford" bendrovės įvairių padalinių vadovas JAV, Vakarų Europoje, Lotynų Amerikoje bei Japonijoje. Šiuo metu verslo konsultantu dirbantis G.A. Jurgutis aktyviai dalyvauja Lietuvių Bendruomenės veikloje.

Arizonos valstijos universite-

te architektūros istoriją ir teoriją dėstantis LR garbės konsulas K.P. Žygas (g. 1942 m. Kaune) - aktyvus JAV Lietuvių Bendruomenės organizacijos "Santara-Šviesa" narys, septintajame dešimtmetyje vadovavęs Šiaurės Amerikos lietuvių studentų sąjungai. 1991-1992 m. profesorius K.P. Žygas buvo Vytauto Didžiojo universiteto humanitarinių mokslų ir menų fakulteto dekanas, prisidėjo prie VDU atkūrimo.

LR URM Informacijos ir kultūros departamentas
Spaudos skyrius

LIETUVA PLEČIA DIPLOMATINĮ ATSTOVAVIMĄ AZIJOJE

Lietuvos ambasadorė Turkoje Halina Kobeckaitė ir ambasadorius Kinijoje Dainius Voveris paskirti atstovauti Lietuvai dar keliose valstybėse. D. Voveris paskirtas ambasadoriumi Korėjai ir Singapūrai,

H. Kobeckaitė - Azerbaidžanui ir Uzbekistanui.

H. Kobeckaitė atstovauti Lietuvai Azerbaidžane ir Uzbekistane skiriama antrą kartą - pernai spalį prezidento dekretus teko atšaukti, nes jie buvo pa-

sirašyti dar negavus šalies sutikimo priimti skiriamąjį asmenį ambasadoriumi.

Tuomet Užsienio reikalų ministerija pripažino, kad "dėl žinybų koordinacijos stokos įvyko apmaudi klaida". BNS

JAV LIETUVIŲ ORGANIZACIJOS ĮSIPAREIGOJO DIRBTI KARTU SIEKIANČIEMS LIETUVAI NATO NARYSTĖS

Š. m. kovo 11 dieną Lietuvos Respublikos ambasadoje vykusio JAV lietuviškų organizacijų susitikimo su nauju LR ambasadoriumi Vygaudu Ušacku metu lietuvių organizacijos pasirašė bendrą pareiškimą, kuriame įsipareigojo dirbti išvien, siekiant Lietuvos pakvietimo į NATO 2002 metais.

"Šiandien įsipareigojame dar kartą sutelkti jėgas ir raginti JAV vyriausybę ir kitus NATO sąjungininkus 2002 metais pakviesti Lietuvą įsijungti į NATO sudėtį", - skelbia pareiškimas, kurį pasirašė Amerikos Lietuvių Tarybos, JAV Lietuvių Bendruomenės, Lietuvių Vyčių organizacijos, Amerikos Lietuvių Demokratų Lygos ir Amerikos

Lietuvių Respublikonų Federacijos vadovaujantys asmenys. Pagrindinės JAV lietuvių politinės organizacijos tokį pareiškimą pasirašė pirmą kartą. Pareiškimą pasirašė organizacijų atstovai pastebėjo, kad JAV gyvena apie 1 milijonas lietuvių kilmės amerikiečių, kurie susivieniję gali tapti įtakinga grupe, skatinant JAV administraciją paremti Lietuvos siekį.

Naujasis ambasadorius V. Ušackas pasveikino Amerikos lietuvių organizacijas už parodytą įsipareigojimą suvienyti jėgas dirbant Lietuvos gerovės ir saugumo užtikrinimo labui, pastebėdamas, kad deklaracijos pasirašymo data - kovo 11 d. - suteikia jai ypatingos prasmės.

V. Ušackas taip pat paragino JAV lietuvių organizacijas toliau aktyviai bendrauti su JAV lenkų bendruomene bei ieškoti sąjungininkų kitų Vidurio ir Rytų Europos etninė grupių tarpe. Susitikimo su JAV lietuvių organizacijų atstovais metu V. Ušackas supažindino su LR ambasados Washingtono veiklos programa bei paskatino JAV lietuvius dar aktyviau prisidėti prie JAV investicijų pritraukimo į Lietuvą bei prekybos partnerių paieškos.

Susitikime su lietuviškų organizacijų atstovais taip pat dalyvavo vizituojuojantis svečias iš Lietuvos - LR Seimo užsienio reikalų komiteto pirmininkas

(nukelta į 5 psl.)

PAREIŠKIMAS

Mes, Amerikos lietuvių organizacijų atstovai, susirinkę Lietuvos Respublikos Ambasadoje Washingtono 2001 metų kovo 11 dieną, Lietuvos Nepriklausomybės vienuoliktosios sukakties proga sveikiname Lietuvą ir džiaugiamės jos pastangomis ruošiantis tapti Šiaurės Atlanto Sąjungos nare. Esame įsitikinę, kad NATO narystė yra svarbi Lietuvos nepriklausomybės išlaikymui, saugumui ir ekonominei plėtrai.

1. Sveikiname nepriklausomą demokratinę Lietuvą:

- padariusią didelę pažangą politiniame, ekonominiame ir kariniame pasiruošime Šiaurės Atlanto aljanso (NATO) narystei ir sulaukusią teigiamų pažangos įvertinimų;

- įsipareigojusią nuosekliai didinti finansines lėšas krašto gynybos stiprinimui, šiais metais sieksiančias 1,95 % BVP. Tai geriausias įrodymas NATO narėms, kad Lietuva rimtai rūpinasi savosios šalies saugumu ir indėlių į nedalomą vieningos Europos saugumą;

- įgyvendinusią, vadovaujant kariuomenės vadui brg. gen. Jonui Kronkaičiui, esmines kariuomenės reformas, pakeitusias Lietuvos karinių pajėgų įvaidį ir pelnusias aukštą NATO vadovų pripažinimą;

- surengusią devynių Centro ir Rytų Europos valstybių konferenciją Vilniuje 2000 m. gegužės 18-19 d., padėjusią pamatus praktiniam devynių NATO kandidačių bendradarbiavimui NATO plėtros siekime;

- paskyrusią nacionalinį integracijos į NATO koordinatorių bei reikiamas lėšas Lietuvos visuomenės NATO klausimu informavimui ir Lietuvos pasiekimų pristatymui užsienyje.

Per pastaruosius metus Lietuvos padarytos pažangos užtikrinant valstybės saugumą, modernizuojant gynybines pajėgas, prisidedant prie NATO taikos misijų Europoje palaikymo dėka, šiandien NATO šalių sostinėse Lietuva vertinama kaip stipri ir reali kandidatė NATO narystei.

2. Pabrėžiame, kad:

- Lietuvai, siekiančiai tapti šiuolaikine, ekonomiškai tvirta ir klestinčia valstybe, labai svar-

bu toliau stiprinti valstybės gynybą ir užtikrinti jos sienų saugumą;

- narystė NATO yra geriausia ir efektyviausia priemonė Lietuvos saugumui užtikrinti;

- saugi valstybė laiduoja ekonominį krašto gerbūvį ir užsienio investicijoms kapitalui teikia deramą apsaugą.

Todėl mes, JAV-jų lietuvių organizacijos, savo ilgametę veiklą aktyviai prisidėjusios prie Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo, suvokiame, jog darbas siekiant NATO narystės yra kovos už Lietuvos valstybingumą tąsą bei baigiamasis šios istorinės kovos už laisvę etapas. Šiandieną įsipareigojame dar kartą sutelkti jėgas ir raginti JAV-jų vyriausybę ir kitus NATO sąjungininkus 2002 metais pakviesti Lietuvą įsijungti į NATO sudėtį.

Suprasdami istorinio sprendimo, kurį 2001-2002 metais JAV priims NATO plėtros klausimu, reikšmę, mes pasižadame sutelkti savo jėgas, artimai bendradarbiauti, kad įvykdytume įsipareigojimą Lietuvai ir lietuvių tautai.

3. Mes pasižadame:

- padėti JAV Prezidentui G.W. Bush įvykdyti rinkiminės kampanijos metu duotą pažadą plėsti NATO 2002 metais siekiant, kad tarp pakviestųjų valstybių būtų Lietuva;

- įtaigoti valdžios pareigūnus, JAV senatorius ir Atstovų Rūmų narius, valstijų gubernatorių bei miesto merus, jiems paaiškinti, kad NATO besitęsianti plėtra yra efektyviausia priemonė kuriant laisvą, vieningą ir saugią Europą;

- skatinti mūsų organizacijų vietovių padalinius sudaryti delegacijas apsilankymui bei painformavimui JAV Kongreso narių;

- informuoti lietuvių visuomenę NATO plėtros klausimu svarbumu, pabrėžiant būtinumą įvairiomis priemonėmis formuoti palankią viešąją nuomonę krašto piliečių, politikų ir žiniasklaidos darbuotojų tarpe. Tai atliekama rašant straipsnius bei laiškus, dalyvaujant žiniasklaidos programose, internetiniuose pokalbiuose, paskleidžiant tinklalapiuose ir spaudoje esančią informaciją;

LIETUVA IEŠKO PASISLĖPUSIŲ SAUSIO PERVERSMININKŲ

Nuo tardymo ir teismo pasislėpę 1991 m. sausio 13-sios perversmininkai yra ieškomi, tik jų paieška nėra vieša, pareiškė Generalinės prokuratūros atstovs.

Lietuvos generalinė prokuratūra yra pavadusi kvotos institucijoms ieškoti besislapstančių įtariamųjų, apie kuriuos turi duomenų, kad jie gyvena užsienio valstybėse. Tačiau, motyvuodama tardymo paslaptimi, viešai šios paieškos neskelbia.

Vasario pabaigoje, kai Apeliacinis teismas pakeitė nuosprendį 1991 m. sausio 13-sios byloje ir paleido į laisvę du nuėstusiuosius, Lietuvos spauda pranešė, kad praėjus dešimčiai metų po 1991 m. sausio 13-sios

įvykių, vis dar nėra paskelbta keturiasdešimties perversmo organizatorių ir vykdytojų kriminalinė paieška.

Šiuo metu kaltinamieji anti-valstybinio perversmo baudžiamojame byloje slapstosi Rusijoje, Baltarusijoje ir Ukrainoje. Lietuvos policija yra pripažinusi, kad oficialiai neieško pasislėpusių kaltinamųjų, nes negavo paieškos paskelbimui reikalingų teisinių dokumentų.

14 žmonių žuvo ir šimtai buvo sužeisti per sovietų okupacinės kariuomenės ir KGB mėginimą nuversti teisėtą Lietuvos valdžią 1991 metų sausio 13 dieną.

TVNet

KRIKŠČIONIŲ DEMOKRATŲ JUNGTVĖS

Balandžio pradžioje ketina susijungti Lietuvos Krikščionių demokratų sąjunga (KDS), vadovaujama dr. Kazio Bobelio, ir Lietuvos krikščionių demokratų partija (LKDP), vadovaujama Algirdo Saudargo. Šio junginio, kuriam pavadinimas dar neparinktas, vadovu ketinama rinkti Seimo narį Kazį Bobelį. Per buvusius Seimo rinkimus ne viena iš šių partijų nesurinko reikiamą 4% rinkėjų balsų.

Tačiau manoma, kad susijungusios jėgos sudaryti stiprią dešiniąją jėgą. Susijungus svarbiausia bus pasiręgti, Savi-valdybių rinkimams. Šiuo metu Seime LKDP atstovauja du partijos nariai, o KDS - tik vienas. Prieš Seimo rinkimus nuo LKDP atskilę Modernieji krikščionys demokratai bent jau kol kas nesiruošia tartis dėl jungimosi prie naujojo darinio.

Respublika

Verslo padėtis Lietuvoje per nepriklausomybės dešimtmetį

Jonas PABEDINSKAS

Suejus dešimtmečiui nuo nepriklausomybės atstatymo, šiandien pasitenkinkime trumpai išsakanti bendrybes, pastabas, tvirtinimus ar prognozes apie verslus Lietuvoje. Pažiūrėkime į tai, kas buvo, yra ir kas gal galėtų būti.

* * *

Pradinė ir bendra ekonomikos padėtis

Jau 1989 metais Vilniuje labiausia rūpėta įrodyti Kremlui, kad Lietuva gali savarankiškai tvarkytis. Tam daug pasidarbo ir gerą medžiagą paruošė Lietuvos Mokslų Akademijos Ekonomikos institutas, vadovaujamas prof. Kazimiero Antanavičiaus, kuriame dirbo dauguma iškiliausių mūsų krašto ekonomistų. Bet atsikabinus nuo Maskvos darbas ten dėl persiorientavimo į rinkos ekonomiką nebuvo vykdomas. Tuo tarpu estai jau tada turėjo 11 skirtingų komisijų Estijai sistemingai pasukti Vakarų link.

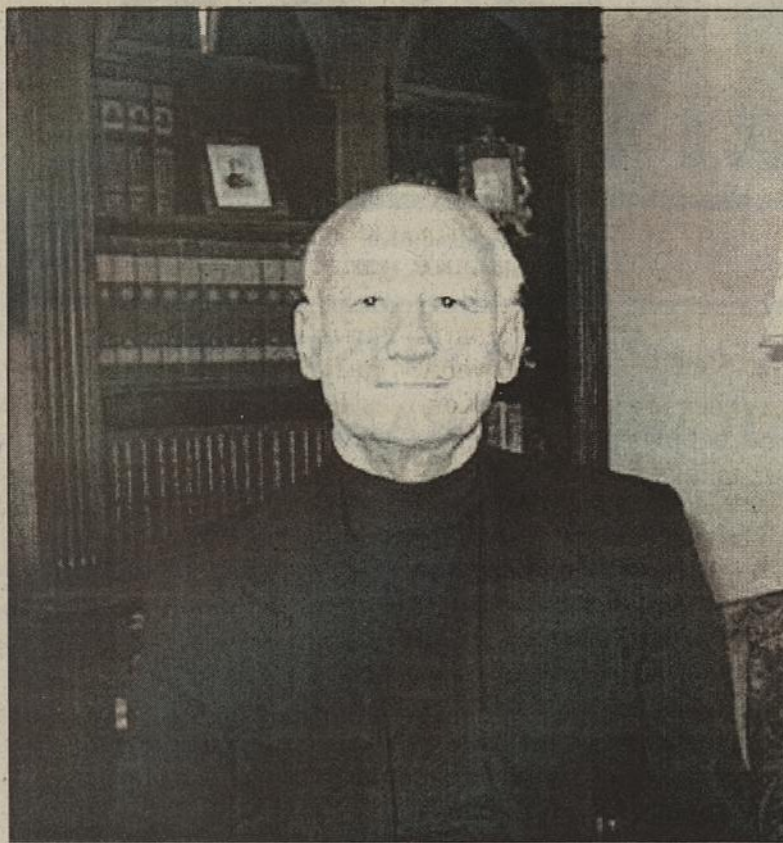
Daug buvo išreikšta geranoriškų tikslų, deklaruotas noras eiti į rinkos ekonomikos sistemą, bet tik bankams pasisekė gerokai apsišvarinti po kelių skandalingų aferų, ir dėka finansininkų noro mokytis naujos metodologijos tvarkingai atkurtas litas (su vertinga užjūriečio Antano Grinos konsultacija). Lito "prikabinimas" prie dolerio tikriausiai nepadėjo eksportui, bet Lietuva deramai išsigelbėjo nuo infliacijos pavojaus.

Nežiūrint to, kad nuo 1990 m. bendras vidaus produktas pakilo apie 80%, pripažinkime,

kad nedaug šito augimo pasirodė privačiame sektoriuje. Pinigai atėjo ne tik iš mokesčių įplaukų, privatizacijos, bet ir iš valdžios pasiskolintų pinigų. Pavyzdžiui, valstybės skola užsieniui nuo 1997 metų iki 1999 pakilo 73% - iki 9,700 milijono litų.

Ne mažiau rūpesčių kelia Lietuvos biurokratinis aparatas. Buv. premjeras Aleksandras Abišala pastebėjo (*Apžvalga*, 2000.12.08, Nr. 28): "Mane labiausiai gąsdina, kad šnekama apie švietimo, policijos, sveikatos apsaugos ir pan. finansavimą, kalbama ne apie naudą paslaugos gavėjui, o tik apie tai, kaip apmokėti algas ten dirbantiems žmonėms. O, beje, pasipriešinimas reformoms pirmausia eina būtent iš jų. Todėl iš naujosios Vyriausybės kol kas nematau aiškaus akcento į efektyvumą". "Dar vien blogybė - susikūre mitą, kad esame labai darbštūs, deja, taip nėra. Nedarbas Lietuvoje siekia 15 proc., bet labai sunku rasti gerą, bet kurios srities specialistą. Tad daugelio nesėkmių priežastys, manau, glūdi mumyse".

Prekybinė veikla
Pradžioje, kada prasidėjo

Jonas Pabedinskas

spekuliantų poros metų auksinis laikotarpis ir visokių metalų prekyba, jauni vyrai uždirbo ir pradirbo tiesiog milijonus dolerių. Daug fabrikų direktorių kalbėjosi tik su tais, kurie galėjo pakloti pinigą tuojau ir įsigyti pigiai Lietuvos gaminius. Normaliai prekybai nebuvo daug vietos ar dėmesio.

Jau apie 1990 metus aš raštiškai įspėjau Lietuvoje keletą Aukščiausios Tarybos vadų, kad įvairių didelių ir mažų įmonių direktoriai, negaudami tinkamo atlyginimo už jų darbą ir atsakomybę, pradeda netinkamais būdais užsidirbti ir perimti kontrolę jų valdomos pramonės turto. Tada prasidėjo vėliau pavadinama "prichvatizacija". Nebuvo į tai atkreiptas beveik visiškai

joks dėmesys. Manėčiau todėl, kad dauguma Atgimimo vadijos žmonių buvo kultūros ir mokslo žmonės, o į pramonę ir ypatingai verslus jie žiūrėjo tiesiog iš aukšto. To laikotarpio įtakingi ekonomistai buvo itin geros valios, bet vien teorijos žinovai.

Keletą metų pramonės galiūnai sugebėjo daug eksportuoti tik dėl patrauklių kainų, kurios buvo gerokai žemesnės nei pasauliniai rodikliai. Tik vėliau prasidėjo, ypatingai tekstilės, žaliavų atsigabenimas ir gaminių užbaigimas Lietuvoje visiškai užsieniečių kontrolėje. Kad ir Panevėžio "Ekranas" jau 1991 metais galėjo imtis tinkamų žygių moderninti produkciją ir pradėti savarankišką eksportą. Bet to neišvystė. Vis laukė, atro-

do, tų piniguočių su auksiniais laikrodžiais ir jų pasiūlymų.

Be vieno kito sėkmingo užsienio investicijų pavyzdžio, tokio kaip Philip Morris, maisto ir cigarečių fabrikų perėmimo, kitur patraukimas užsienio kapitalo ir iš to naujos pramonės ugdymo galimybių formavimas buvo tiesiog skandalingai blogas. Pvz., Kaune 1995 m. ADIDAS, pasaulinio garso firma, susitarė su "Inkaru" ir atvežė 15 milijonų vertės įrangą, kad pradėtų gaminti jų sportinę avalynę. Kaune jau nuo 1995 metų būtų pradėję ten rasti gerai apmokamą darbą virš 2,000 darbininkų. Dėl neįtikėtina grubaus apsilėidimo viskas sugriuvo. ADIDAS keliasi į Ukrainą. Kokia gėda, koks nemokšiškas, koks atžagareiviškas! Apie tai nuskambėjo po visą investicijų pasaulį - argi Lietuvoje galvojama, kad užsieniečiai to nepastebi?

Tatai verčia pagalvoti, jog valdžios žmonės nebebijo nei Dievo įsakymų, nei tautos, nei pasaulio nuomonės. Jau nebejuokingai skamba "Valstiečių laikraštys" valdininkams siūlo priesaika, tokia, kokia buvo vartojama SSRS (Sovietų) armijoje: "Jei aš čia iškilmingai duotą priesaiką sulaužysiu, tegu aš susilauksiu pačios rūsiausios baudžiamosios bausmės ir

visuotinės žmonių neapykantos"...

Dabartinės eksporto galimybės

Yra ir keletas, kad ir nedaug, tarptautinio verslo prosvaisčių. Vis parduodami pieno gaminiai, baldai į Vakarų Europą, Panevėžio "Ekranas" galų gale susiėmė ir eksportuoja, šen bei ten parduodami tekstilės produktai, tik dar neatgautos Rytų rinkos.

Dar neseniai mūsų fabrikų daugelio produktų pirkejai buvo Rusijos firmos, kuriomis Lietuvos direktoriai pasitikėjo daugiau nei Vakarų firmomis, duodami jiems išsimokėjimo kreditus. Kilus krizei Rusijoje, prarasta daug pinigų. Jei mūsų pramonė duotų tokias pat lengvas Vakarams, kaip davė rytiečių rinkoms, tai eksportas gerokai pakiltų.

Gera, kad lietuvis iš savo tautinės kultūros paveldėjo didelį vaišingumą. Tas gerai nutiekia atvažiavusius užsieniečius.

Nemažai per tuos dešimt metų išmokta, susipažinta pasaulyje, bet vis tiek ne vienas mūsų direktorių pasilaikė rytietišką būdą bendraujant su Vakarų interesantais. Neretai pasirodo direktorių slapukavimas ir dažnas noras būtinai sudaryti

(mukelta į 4 psl.)

CENTURY 21 GEMINI LLC, 1283 Broad Street, Bloomfield, NJ 07003, didžiausia pasaulyje nekilnojamo turto kompanija siūlo jums savo paslaugas perkant, parduodant namą, nuomojant butą, ieškant patalpų biznui šiaurinėje New Jersey dalyje. NJ Licensed Real Estate agentė Jurgita Banytė maloniai kviečia kreiptis telefonu: (973) 441-5762 arba (973) 429-7400, arba e-mail jbanyte97@hotmail.com Profesionalus aptarnavimas garantuotas!!!

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2628.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentų paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekilnojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: jstrimaitis@aol.com Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje - OHLERT-RUGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas pirmadieniais 9:30-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979. E-mail: laisvesziburys@aol.com

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA
ir jos spaudą paremkime dabar:
pinigais, Unitrust, testamentais.
-Tax Exempt #36-2927289-
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino
MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 ; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENTELĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

†

KVEČAS
JONAS
1933+1976

Siųsdami per Western Union®, jūs tarsi įteikiate pinigus tiesiai savo artimiesiems į rankas.

Kai siunčiate pinigus per Western Union, galite būti užtikrinti, kad jie pasieks reikiamą vietą saugiai ir greitai. Pasaulinių ryšių dėka pinigų pervedimas yra nesudėtingas ir tužstrunka kelias minutes. Jūs netgi galite siųsti pinigus telefono pagalba, naudodami kredito kortelę. Jūsų artimieji

galės saugiai atsiimti pinigus 185-tyje šalių ir 95 tūkstančiuose vietų, tarp jų ir Lietuvoje. Kaip jūsų giminės ir draugai pasitiki jums, jūs galite pasitikėti Western Union. Taigi siųsdami pinigus savo artimiesiems, siųskite juos tik per Western Union - bendrovę, kuria pasitiki milijonai.

JAV ir Kanadoje; teiraukitės

1-800-325-6000

www.westernunion.com

WESTERN UNION MONEY TRANSFER

Greičiausias pinigų persiuntimas visame pasaulyje™

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$45.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Rankraščiai taisomi Redakcijos nuotūra

Šeima: užuovėja ir viltis

Savo gyvenime ateiname į šeimą, kad mus mylėtų, užjaustų, mumis rūpintųsi. Kokius pagrindus gauname iš savo tėvų, tokiais ir patys tampame suaugę. Kaip visiems pasiekti, kad kuo geriau būtų auklėjami vaikai, kad jie jaustųsi pilnaverčiai ir svarbūs artimiesiems ir galų gale patiems sau.

Liūdna pripažinti, kad dabarties pasaulis labai nepalankus šeimai. Ypač skurdese šalyse nedarbas, socialinė nelygybė ir skurdas pirmiausia atsigrežia prieš jaunas šeimas. Jauni žmonės gyvena kartu ir gimdo vaikus ne santuokoje vien dėl socialinių

pašalpų, nes tai jiems liks bene vienintelis pragyvenimo šaltinis. O ir dirbantys už menkų atlyginimų sutinka su bet kokiais darbo sąlygomis, daro bet ką, kad tik kažkaip prasimanytų pinigų. Jau gyvename bene pagal džiunglių įstatymus, kur "kiekvienas už save". Didžiulis tarpusavio susvetimėjimas, nenoras matyti svetimos nelaimės, kitų žmonių aplink. Kur mus atves tas dvasinis nuomukis, toji didžiulė tuštuma? Mes ritamės į bedugnę: ne tik finansiškai, bet ir morališkai. Ne vienas džiaugiasi svetima nelaime, naiviai tikėdamas, kad ji jam niekada nežiūrės į akis.

na, kol turi vilties. Tik tą viltį mes patys grūdame vis giliau į žemę, pamiršdami kasdien bent sekundei pakelti akis į dangų, į saulę. Juk kosmoso energija pakrauna žmones iš viršaus, o mes vis vaikštomė nurarinę akis į žemę, tarytum aplink nėra nieko gražaus, įtikinamo patikėti gerui.

Niekada kitų žmonių ištarti žodžiai nepanaikins problemų, kurios kasdien sunkiau ir sunkiau mus slegia. Yra daugelis dalykų, kurie priklauso nuo valdžios politikos, nuo viršūnių valdymo. Tačiau jaukių savo namų aplinkos atmosferą tikrai galime susikurti patys. Pradėkime bent patys pasijusti svarbius ir reikalingi. Pažvelkime į savo šeimas mylinčių žmonių akimis. Neakcentuokime vienas kito klaidų, geriau pasidžiaukime tuo, kas šiandien buvo gražaus ir gero. Tarkim, Lietuvos statistika labai liūdna - didžiulis abortų skaičius, kas antra šeima išsiskiria, tačiau ir jų reikia stengtis nesmerkti, nemenkinti. Abortų patyrusi moteris išgyvena didžiulę emocinę, dvasinę traumą ir dažnai aplinkinių paleistas neatšargus žodis gali ją dar labiau sužeisti. Todėl joms labai svarbi artimųjų atjauta. Juks abortas nėra šeimos planavimo priemonė - tai netinkamo planavimo klaida.

O kaip yrančios šeimos? Dažnai sutuoktiniai pasikliauja tėvų, draugų, kaimynų nuomone, per daug nesistengdami nesutarimus išsiaiškinti patys. Tik aplinkiniai turėtų jiems patarti, kiek įmanoma labiau saugoti savo sąjungą, nesukbėti ardyti jos pamatų. Jeigu buvo didžiulis tarpusavio ryšys iki santuokos, tai turi kažkas palaikyti ir vėliau. Tam visas savo pastangas turi atiduoti du žmonės, tik kartais kuriam vienam reikia daugiau laiko atsiskleisti savo pasiaukojimui šeimai. Tuomet reikia kažkaip skatinti, padėti vienas kitam tarpusavyje ir nežymiai iš šalies, išvengiant svetimo, kartais iškreipto požiūrio į dviejų žmonių santykius.

Turime suprasti, kad, kokie esame patys, tokie užaugę bus ir mūsų vaikai, teisiog sugerdami mūsų geras ir blogas savybes. Ir tai, ką jie susirinks iš savo tėvų, vėliau pritaikys savo šeimose ir tarpusavio santykiuose.

MINDAUGAS ŽIŪKAS

2

KGB prieš Vilniaus moksleivius devintojo dešimtmečio pradžioje

(pradžia nr. 11)

Miesto skyriaus 1983 m. darbo ataskaitoje rašoma, kad miesto skyrius aktyviai verbavo jaunuolius, vadinamuosius „neformalius jaunimo grupių lyderius“. Dėl sėkmingo verbavimo didesnė dalį nepageidaujamų reiškinių saugumiečiams pavyko nuslopinti vos jiems užsimezgas. Šiuo atžvilgiu ypač „pasižymėjo“ operatyvininkai E. Bogdanovas, E. Ignatas ir V. Bagdanavičius. Tačiau turima agentūra buvo nepakankama nei skaičiumi, nei kompetencija. SSRS KGB 1983 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. 00140 nutarta 1984 m. tarp pedagogų ir besimokančiųjų vidurinėse mokyklose, profesinėse technikos mokyklose bei technikuose užverbuoti dar 8 agentus. Iš aktyviai nusiteikusių jaunimo reikėjo užverbuoti 2 naujus agentus. Šis įsakymas iš dalies įvykdytas ir 1984 m. tarp moksleivių buvo užverbuoti 8 nauji agentai. KGB Vilniaus miesto skyriaus viršininkas savo pažymoje pabrėžė, kad „reikėjo gerinti turimos agentūros mokymą ir auklėjimą, taip pat iškilo problemų dėl kai kurių agentų patikimumo“. Verbuojant agentus buvo atsižvelgiama ir į jų pažintį. Antai 1985 m. iki vasario mėnesio reikėjo rasti jaunuolius, kurie būtų paveikti „reakcingai“ nusiteikusių kunigų, ir tarp jų užverbuoti kelis agentus kovai su „neigiamą“ katalikų dvasininkijos veikla. Už šią operaciją atsakingas buvo miesto skyriaus viršininko pavaduotojas J. Tamašauskas. Tais pačiais metais siekiant patobulinti agentūrinį aparatą iš vidurinių mokyklų, profesinių technikos mokyklų ir technikumų pedagogų bei moksleivių reikėjo užverbuoti dar 8

Mums rūpi “niekieno” vaikai

Su dideliu pasisekimu praėjus antrasis Lietuvos Moterų Federacijos Greenwich, CT, skyriaus labdaros renginys, įvykęs 2000 m. spalio 21 d., sutraukė apie 130 svečių ir sukėlė Lietuvos našlaičių, pamestinukų ar šeimos globos netekusių vaikų naudai nemažą sumą lėšų. Koncertas-pobūvis pasižymėjo malonia aplinka, patrauklia menine programa ir rengėjų rūpestingai paruoštomis vaišėmis. Visiems planavimo ir pasiruošimo darbams vadovavo Gražina Tiškutė-Tucci, vicepirmininkė renginių reikalams, jai talkino skyriaus valdyba ir narės. Visiems, kurie į renginį atvyko arba, negalėdami atvykti, atsiuntė auką, priklausio valdybos ir visų narių gili padėka. Surinktos lėšos pateisino visas rengėjų viltis, jos įgalins skyrių toliau tęsti užsibrėžtą darbą - teikti pagalbą kūdikių namams Lietuvoje.

Vaikų, netenkančių tėvų globos, Lietuvoje kasmet daugėja. Vieni jų yra visiškai našlaičiai, neturi globėjų, kitų tėvai alkoholikai, nori vaikais nusikratyti, jais nesirūpina ir namuose skriaudžia, treči atkeliauja į pasaulį nelaukiami ir nepageidaujami ir, vos kelių dienų sulaukę, yra atiduodami į kūdikių globos namus. O kur dar visi tie su įvairiomis negaliomis? Ne taip seniai, kalbėdama su vieno laikraščio korespondente, Vilniaus kūdikių globos namų direktorė su gailesčiu juos pavadino “niekieno” vaikais.

Ši liūdna Lietuvos gyvenimo apraška, skaudi “niekieno” vaikų dalis, susilaukė atgarsio Greenwich, Connecticut, apylinkėje gyvenančių lietuvių moterų tarpe. Marijono Dymšaitės-Ogden. Gražinos Tiškutės-Tucci ir Nijolės Valaitienės rūpesčiu 1999 m. gegužės mėn. buvo įsteigtas Lietuvos Moterų Federacijos Greenwich, CT, skyrius su tikslu organizuoti ir teikti pagalbą Lietuvos valstybės globoje atsidūrusiems našlaičiams, pamestinukams bei šeimos globos netekusiems vaikams. Jaudino žinios, kad, nežiūrint valstybės suteikiamų sąlygų, globos namų auklėtiniai mažai rodo noro mokykloje mokytis ar įgyti amato, kad per paskutiniuosius dešimtį metų ne vienas iš jų nėra baigęs gimnazijos, priešingai - neretas, vos peržengęs 10 ar 12 metų slenkstį, iš globos namų pabėga ieškoti tariamos laisvės ar laimės ir pasimeta gatvės gyvenimo pavojuose bei skurde. Kiti, glo-

bos namuose išgyvenę iki nustatyto 18 metų amžiaus, juos apleidę, nėra pajėgūs savarankiškai savo gyvenimą tvarkyti, nepritampa, jaučiasi atstumti ir yra lengvai įtraukiami į kriminalinę veiklą ar prostituciją.

Pradžioje buvo galvojama savo veiklos pagrindui pasirinkti šiuos globos namus apleidžiančius jaunuolius ir ieškoti būtų jiems padėti. Bet artimiau susipažinus su esama padėtimi, apsispręsta eiti kitu keliu: dėmesį nukreipti į pačius jauniausius valstybės globotinius ir mėginti juos paveikti pačiais jautriausiais jų gyvenimo metais. Ši kelią pasirinkti paskatino Connecticut valstijoje įgyvendinta, Yale universitete pradėta programa “Read: 3: Connecticut”. Programos tikslas - iškelti žodinio bendradarbiavimo, ypač skaitymo, bei kitokios garsinės ir tektilinės stimuliacijos reikšmę vaiko protiniam vystymuisi per pirmuosius tris gyvenimo metus. Programa paremta naujosios technologijos pagalba praveistų tyrinėjimų rezultatais. Tai, kad pirmieji keli metai yra labai svarbūs, seniai žinoma, tačiau, kol neatsirado dabartinė technika, nebuvo galima konkrečiais moksliniais tyrimais pademonstruoti smegenyse vykstančių stimuliacijos sukeltų pasikeitimų. Skyrius ryžosi šios programos mintimis pasidalinti su Lietuvos kūdikių globos namų darbuotojais ir siūlyti toms mintimis pasinaudoti, siekiant vaikų auklėjamosios aplinkos praturtinimo.

Lietuvoje šiuo metu veikia šeši valstybiniai, apskričių administruojami kūdikių globos namai Alytuje, Kaune, Klaipėdoje, Panevėžyje, Šiauliuose ir Vilniuje. Jų priežiūroje yra apie 500 kūdikių ir mažamečių (dauguma žemiau trijų metų) vaikų: vyresnieji, nuo keturių-penkių metų amžiaus, gyvena vaikų globos namuose. 1999 metų gale skyriaus valdyba, kuriai pirmaisiais metais vadovavo Nijolė Valaitienė, susisiekė su visais kūdikių globos namais ir, jiems parodžius susidomėjimo, ėmėsi organizuoti dviejų paskaitų seminarą kūdikių/vaiko protinio ir psichologinio vystymosi temomis. Praėjusių metų kovo mėn. seminarus Šiauliuose, Plungėje, Klaipėdoje, Kaune, Alytuje ir Vilniuje pravedė dr. Elona Vaišnienė, programos “Read: 3” specialistė, kalbėjusi tema “O-3: kritiš-

kas laikotarpis kūdikių/vaiko smegenų vystymosi procese”, ir dr. Mary Parshelunis, vaikų psichologė, nagrinėjusi ikimokyklinio amžiaus našlaičių ir beglobių vaikų problemas.

Mergaitė ir balandis

V. Magio nuotr.

Praėjus keliems mėnesiams, skyriaus narės, viešėdamos Lietuvoje, asmeniškai aplankė visus šešis kūdikių globos namus. Kiekvieniemis iš jų įteikė skyriaus lėšomis įgytus magnetofonus, klasikinės muzikos diskų ir daug vaikiškų knygų. Apšilankymo metu narės turėjo progos ne tik artimiau susipažinti su globos namų aplinka, susitikti su jų vadovybe ir darbuotojais, bet taip pat išgirsti seminarų dalyvių pasisakymus dėl “Read: 3” programos puoselėjamų minčių įgyvendinimo galimybių jų auklėtinų tarpe. Iš apsilankymų parsivežtas aiškesnis ir tikslesnis globos namų vaizdas, jų paskirtis ir darbo sąlygos, o taip pat ir keli skubios ūkinės pagalbos prašymai. Nors skyrius buvo nusistatęs savo veiklos pagrindą laikyti kūdikių globos namų paskirties auklėjamąją ir

domos finansinės pagalbos ieškoti ir iš kitų Lietuvos vaikais besirūpinančių organizacijų. “Saulutei”, Lietuvos Dukterims ir Tautos Fondui pasižadėjus padėti, buvo pasiryžta parūpinti tiek Alytaus langų, tiek Šiaulių namų stogo sutvarkymą, pareikalavusiu virš 7,000 dol. išlaidų. Didieji darbai buvo atlikti prieš prasidedant žiemai, papildoma Šiaulių stogo dalis bus sutvarkyta, atėjus pavasariui.

Sėkmingai praėjusi spalio 21 d. labdaros popietė įgalino išpildyti dar vieną, jau kitokio pobūdžio prašymą. Praėjusių metų pabaigoje Alytaus kūdikių globos namams nusiųstas 1,000 dol. vertės aukštos kokybės diagnostinis vaiko protinių sugebėjimų matas, vadinamas “Leiter-R non-verbal intelligence test”. Ši diagnostinė priemonė (nukelta į 6 psl.)

atžvilgiu gąsdino ir KGB vadovus. Todėl LSSR KGB pirmininkas gen. lt. J. Petkevičius patvirtino papildomą agentūrinių operatyvinių veiksmų planą KGB Vilniaus miesto skyriui. Siekiant įgyvendinti 1983 m. birželio 15 d. SSRS KGB įsakymą Nr. 00115 numatyta sustiprinti agentūrinę-operatyvinę veiklą tarp jaunimo. Ypač buvo nelaukiama moksleivių vasaros atostogų. Papildomame agentūrinių-operatyvinių veiksmų plane rašoma, kad „tarp besimokančiųjų vidurinėse mokyklose, technikuose ir profesinėse technikos mokyklose vasaros atostogų metu padidėja susidomėjimas pankų ir hipių judėjimais, kurių nariai skleidžia ideologiškai žalingas kalbas, platina antisovietinio turinio atsisaukimus, ant namų sienų rašinėja priešiškus šūkus“. Kovai su šiais elementais numatyta panaudoti agentus Viktoriją, Brolių, Giunterį, Alfonsą, Beržą, kandidatą į agentus M. Ž. V., taip pat patikimus asmenis Š. A. V., K. A. V., O. A. T. Tais pačiais metais bendradarbiaujant su agentu Laura buvo atskleista grupė jaunų žmonių, kurie priklausė „nelegalių Vakarų šalių gamybos ideologiškai neigiamo turinio videofilmų peržiūrėjimo organizacijai“ (taip agentas Laura apibūdino šių jaunų žmonių veiklą). 1985 m. darbo plane agentui nurodyta ir konkreti užduotis. Paveikta religinių įsitikinimų profesinės technikos mokyklos Nr. 47 mokinė R. Jusytė ketino nufotografuoti Lietuvos bažnyčias ir šventas vietas, parengti albumą ir platinti jį tarp jaunimo. Ji taip pat ketino tapti Jėzaus Kristaus šventos širdies vienuolyno vienuole. Buvo nutarta pasiųsti agentą Liepą, kad šis išsiaiškintų R. Jusytės santykius su kunigais, ar kunigai nesinaudoja ja. Kartu reikėjo ieškoti būdų, kaip ją atkalbėti nuo ketinimų tapti vienuole. Ši užduotis pavesta operatyvininkui E. Ignotui. Agento Liepos pastangomis R. Jusytė savo planą atsisakė. Iš minėtos agentų veiklos galima spręsti, kad KGB Vilniaus miesto skyrius aktyviai naudojo turimą agentūrą prieš moksleivius ir jų antisovietinius veiksmus. Be agentų ir patikimų asmenų, miesto skyriaus 1983 (nukelta į 4 psl.)

■ Čilės Apeliacinis teismas nusprendė, kad buvęs šalies diktatorius Augusto Pinochet gali būti teisiamas už žmogaus teisių pažeidimus jo valdymo metais, 1973-1990-aisiais. Tačiau trijų teisėjų kolegija perkvalifikavo jam pateiktus kaltinimus dėl žmonių grobimo ir žudynių įtariamo planavimo į lengvesnius kriminalinius nusikaltimus. Priėmus šią nutartį, dar labiau padidėjo tikimybė, kad A. Pinochet gali būti nuteistas. Manoma, kad jo advokatai artimiausiu metu pateiks apeliaciją šalies Aukščiausiajam Teismui. Pagal Čilės įstatymus, A. Pinochet galėtų išvengti teismo, jei būtų pripažintas psichiškai neigaliu. Juan Guzman, pirmasis Čilės teisėjas, nagrinėjęs 85-mečio generolo bylą dėl žmogaus teisių pažeidimų, sausį davė nurodymą teisti jį dėl 75 žmonių dingimo ir nužudymo įtariamo planavimo bei įvykdymo. Minėtus 75 kairiųjų pažiūrų žmones medžiojo "Mirties karavanas" - armijos būrys, kuris keletas savaites po 1973 metų rugsėjo 11-osios perversmo, nušalinusio išrinktą prezidentą marksistą Salvadorą Allende, sraigtasparniais naršė po Čilę. Iš viso A. Pinocheto valdymo metais dėl politinių pažiūrų buvo nužudyti arba dingę be žinios ir laikomi mirusiais daugiau nei 3 tūkst. žmonių.

■ Afganistano opozicija pranešė, kad Talibano režimas, nepaisydamas pasaulio bendruomenės spaudimo, susprogdino dvi senovines Budos statulas Bamijane, centrinėje šalies dalyje. Jokio oficialaus Talibano komentaro ar nepriklausomo šaltinio patvirtinimo kol kas nėra. Minėtos 53 ir 38 m aukščio Budos statulos smiltainio uoloje buvo iškaltos beveik prieš 2 tūkst. metų.

■ Europos Sąjunga (ES) kitais metais gali ratifikuoti Jungtinių Tautų (JT) 1997-ųjų sutarimą dėl kovos su pasauliniu klimato šiltejimu. Kol kas šio Kioto Japonijoje sudaryto susitarimo, kuriuo siekiama sumažinti vis didėjančią atmosferos taršą "šiltnamio efektą" (klimato šilteją) sukeliančiomis dujomis, neratifikavo nė viena didžioji pramoninė valstybė.

Verslo padėtis Lietuvoje per nepriklausomybės dešimtmetį

(atkelta iš 2 psl.)

įspūdį, kad viską žino.

Prieš keletą metų Lietuvos spaudoje siūliau ir dar dabar rekomenduočiau Vilniuje turėti Eksperto tarybą, kuri valdytų Eksperto tarnybą, veikiančią keliose pasaulio sostinėse. Diplomatai nėra geri verslininkai, nežinint kokios jie būtų tautybės. Pvz., Amerikos eksportus ilgus metus mėgino judinti State Department'o žmonės, bet paskui nutarta, kad Dept of Commerce tarnautojai užsienyje kur kas geriau dirba šį darbą. Užtat ir Lietuvai siūlytinai panašus pavyzdys.

Šiek tiek pastangų įdėta ir iš-eivių gretose pagelbėti eksportams. Tačiau tiek ten, tiek čia tos pastangos pasiliko mėgėjų plotmėje. Žinoma, ir tokių reikia, kad kartais būtų galima atrasti ir didesnių eksporto galimybių.

Mes galime pasidžiaugti pamatę Amerikos parduotuvėse gaminius, importuotus iš Lietuvos - vyriškus kostiumus, baldus ar maisto produktus, bet tai daugiau sentimentalus patriotinis pasitenkinimas.

Pvz., užpėnai į Ameriką buvo eksportuota gal apie \$30,000 dolerių vertės UTENOS alaus, kurį taip mieliai geriamo. Tai graži, bet mažai bravorui reikianti prekyba, nes ji ribota - skirta čia buvusiems lietuviams. Užtat svarbiau siektina išvystyti prekybą viso importuojančio krašto paklausai.

Tas yra pasisekę, nors tokio eksporto dažnai net nesimato iš paviršiaus. Mažai žinomas faktas, kad jau kelinti metai į Ameriką yra atvežama bent 10,000,000 svarų sūrio iš Lietuvos, kurio parduotuvėse beveik nesimato, nes jis vartojamas kaip žaliava paruošti kitiems gaminiams. Kai ir lietuviško pieno proteino jau keletas metų parduodama net į Wisconsin valstiją talpintuvais/konteineriais. Vienas toks talpintuvų vertas apie \$75,000 dolerių. Jų atvežta dešimtimis kasmet.

Lietuvos pramonė turėtų daug daugiau įdėti pastangų dirbant eksporto klausimais ir atsiliepti į užsienio rinkų reikalavimus savo gaminiams.

Pvz., prieš porą metų galima buvo panaudoti vieno rusų profesorius išrastą metodą gaminti aukštos rūšies pieno proteina su pektinu. Nei viena mūsų pieno apdirbimo įmonė Lietuvoje nesiėmė net padaryti tyrimų dėl šios galimybės, nepaisant, kad šitą projektą siūlė geras ir žinomas specialistas lie-

tuvis.

Buv. premjeras Abišala taip išsitarė apie tai: "Labai mažai Lietuvos kompanijų eksportuoja savo produkciją. Dažniausiai tiesiog parduodama pirkėjams iš užsienio, tai toli gražu ne eksportas, nes nėra tiriama rinka, nieko nežinoma apie konkurentus ir pan."

Bendros pastabos

Senais laikais kažkas turėjo pasakyti, kad karalius vaikšto be rūbų. Kadangi verslai, žinoma, operuoja dabartinėje krašto padėtyje, turime išdrįsti pasakyti, kas iš tikrųjų vyksta šiandieną Lietuvoje. Kitaip sekan-tis dešimtmetis pasiliks nekoks. Pastebėjime bent keletą krašto ekonominę padėtį veikiančių faktorių:

1. Teisėtvara tebėra labai prastoje būklėje.

Kai neseniai valdininkai pasodino į kalėjimą moterėlę, 5 vaikų motiną, dviem metams už tai, kad pas ją rado bačkutę alaus, tai tuo pačiu metu dėl Kėdainių "Lifosos" privatizavimo įveltam Tvarijonavičiui, vienam iš turtingiausių lietuvių, staiga buvo nutraukta baudžiamoji byla dėl milijonų dolerių piktnaudojimo.

2. Tiek ankstesnės, tiek naujoji valdžia atrodo nėra radusi tinkamų metodų Lietuvai persitvarkyti.

Tas pats įžvalgusis A. Abišala neseniai teigė: "Reikia pripažinti, kad partijos ne tik kad greitų receptų neturi, jos apskritai nežino recepto".

3. Nemažai lietuvių laukia iš valdžios nuolatinės pagalbos.

Buvęs politinis kalinys ir vienas iš Kronikos leidėjų Petras Plumpa neseniai tvirtino (*Apžvalga*, 2000.10.27, Nr. 25), kad "globotinių savimonė ("welfare mentality") priklauso lietuvių tautiniam būdui, tačiau šią savybę labai sustiprino sovietinė valdžia, sustabdžiusi savarankišką žmogaus vystymąsi. Daug posovietinių lietuvių, nesugebėdami ar nenorėdami kūrybingai ir įtemptai dirbti laisvės sąlygomis, tapo apatiškais vartotojais ir piktais niurzgaliais".

4. Visokios delegacijos ir manifestacijos turi ribotą vertę eksporto išjudinimui.

Vyksta užsieniuose parodos, skrenda gausios delegacijos į tolimas sostines, girdisi diplomatų optimistiški pasisakymai apie eksporto galimybes - o po to labai mažai kas įvyksta, nes dar turime išjudinti prekybą paties

fabriko pastangomis.

Amerikiečiai sako, kad aukštų vykdytojų valdžios darbas panašus į dramblių meilę: vyksta aukštame lygyje, daug trimtuojama, daug dulkių sukeliama, galvomis linguojama, kojomis trypiama, susibūrus ilgokai gerinama... o paskui 18-ka mėnesių nieko neįvyksta.

Taip yra ir su Lietuvos delegacija, sutarčių pasirašymu, ministrų pokalbiais - jie turi savo reikšmę, bet jei po to greitai nei valdžia, nei pramonė, nei verslininkai nesiima tinkamos akcijos, tai niekas ir neįvyksta.

5. Atpažinkime dabartinę krašto padėtį kaip naujosios nomenklatūros kapitalizmą.

Nuo seniai mūsųose pasiliko vienas iš nepageidautinų nusiteikimų: žavėjimasis elitizmu. Tiek jam nusilenkimas, tiek autokratiška Vilniaus įstaigų arogantiška laikysena prieš visą kraštą. Tai veda į siekimą valdyti valdžios lovį. Tai veda prie to, kad ne kraštas ir jo piliečiai turi galimybes sau susidaryti sąlygas progresui. Tada reikia neišvengiamai ieškoti būdų prieiti prie šito valdžios lovio.

Paskutinė ir ypatinga pastaba

Mūsų aptartai padėčiai krašte vyraujant, turime įspėti, kad Lietuva dabar ateina vienas iš ekonomiškai pavojingiausių ir visokias pagundas vedantis laikotarpis.

Europos Sąjunga ruošiasi skirti finansinę paramą Lietuvai kaimo investiciniams projektams. Per 7 metus bus paskirta 800 milijonų litų iš Briuselio.

Bus pasiūstos didelės sumos reformuoti žemės ūkiui. Bet kiek tų pinigų nutekės Vakarų Europos ar Amerikos konsultantams, kiek panaudos savo administracinei veiklai mūsiškiai valdžios žmonės, kiek bus idėta į teoretines, nieko konkrečiau neduodančias studijas, kiek nubyrys visokiems institutams, kurie jau dešimtmetį nieko naudingo nėra padarę, o svarbiausia, kiek bus investuota į pavyzdinius ūkius, perkant brangiausias mašinas, kompiuterius, išskirtinius veislinius gyvulius - visa tai, kas vidutiniam ūkininkui neįmanoma įsigyti. Išleidus visus tuos šimtus milijonų litų Lietuva gali pasilikti su viso-

kiais nepraktiškais pavyzdiniais ūkiais, bet ne pagerinti platesnę žemės ūkio padėtį. Prie šitų pinigų mokės prieiti projektus gerai mokantys rašyti, o apie žemdirbystę mažai nusimanantys, pinigus gaus gerus ryšius su valdžios žmonėmis turintys ir biurokratiškai galvojantys inteligentai, universitetų dėstytojai, o ne gospadoriškai ūkininkai.

Briuselio aukštesiems biurokratams reikės skirtas sumas perduoti ir gauti popierinę ataskaitą, kad oficialiai jie būtų panaudoti žemės ūkio reikams. Kad daug tų pinigų nepasieks ūkininkų, kad bus iššvaistytos sumos mažai vertiems projektams, kad iš to daugiausia naudą turės bankai, Vilniaus miestas, būriai valdininkų, įmantrūs prisiplakėliai ir visokių sričių gudruoliai, tik ne praktiško ūkininkavimo specialistai - tarptautiniams biurokratams tai nebus svarbu.

Klauskime savęs, kas sustabdys ir kovos prieš šią biurokratinę korupciją, kuri leidžia oficialiai ir legaliai piktnaudoti pinigą, skirtą visų ūkininkų gyvenimui pagerinti?

Vilnius

V. Kelėrienės nuotr.

TATENA Lietuvai skirs pusantro milijono dolerių

Tarptautinė atominės energijos agentūra (TATENA) per artimiausius ketverius metus techninio bendradarbiavimo projektams su Lietuva skirs apie 1,4 mln. dolerių.

Apie tai buvo kalbėta TATENA generalinio direktoriaus Mohamedo Elbaradei ir užsienio reikalų viceministras Oskar-

ro Jusio susitikimo metu. Neseniai Lietuvoje baigė darbą TATENA ir Lietuvos ekspertų grupė, kuri parengė projektą dėl Ignalinos AE I-ojo bloko uždarymo.

Šių metų TATENA ekspertų vizito į Lietuvą metu bus parengtos rekomendacijos dėl tolesnio bendradarbiavimo su

agentūra plėtojimo, atsižvelgiant į nacionalinius šalies plėtros prioritetus. 2001 m. rugsėjo mėnesį TATENA tarptautinė ekspertų grupė įvertins valstybinių branduolinės saugos ir radiacinės saugos priežiūros institucijų veiklą bei jų atitikimą TATENA saugos standartų reikalavimams.

Šios misijos išvados ir rekomendacijos bus labai svarbios Lietuvai rengiantis narystei ES.

TVNet

MINDAUGAS ŽIŪKAS

2

KGB prieš Vilniaus moksleivius devintojo dešimtmečio pradžioje

(atkelta iš 3 psl.)

m. darbo plane buvo numatyta kovai su jaunimu daugiau naudoti ir Felikso Dzeržinskio komjaunimo operatyvinį būrį, kuris palaikytų tvarką didelių sporto varžybų ir koncertų metu, patruliuotų valstybinių švenčių dienomis.

Veikdamas prieš Vilniaus miesto jaunimą KGB miesto skyrius sėkmingai bendradarbiavo ir su VRM struktūromis. Toks bendradarbiavimas prasidėjo 1982 m., kai miesto skyrius kartu su KGB 5-ąja tarnyba ir milicija atliko prevencinį darbą prieš neramumus sporto rungtynių metu. Visi galimi maištingi asmenys buvo įspėti, o studentai Tamašauskas ir Stankevičius kaip galimi neramumų sporto varžybų metu kurstytojai su milicijos struktūrų pagalba buvo patraukti baudžiamojon atsakomybėn. 1983 m. darbo plane reikalaujama dažniau naudotis VRM struktūromis ir F. Dzeržinskio komjaunimo operatyviniu būriu, o tų pačių metų darbo ataskaitoje rašoma, kad „F. Dzeržinskio komjaunimo operatyvinis būrys buvo kryptingai panaudotas, užmegzti glaudūs santykiai su VRM struktūromis leido geriau kontroliuoti pankų ir hipių judėjimus“. 1984 m. turėjo vykti rinkimai į SSRS Aukščiausiąją Tarybą. Kad rengiantis rinkimams ir jų metu būtų palaikoma tvarka, tų metų vasario 8 d. buvo išleistas specialus agentūrinių-operatyvinių priemonių planas. Sovietų valdžia bijojo, kad agitacijos ir rinkimų metu nebūtų „priešiškų ir antvisuomeninių“ jaunųjų išpuolių, tad ir agentūrinių-operatyvinių priemonių plane buvo reikalauja-

ma „užkirsti kelią destruktiviems jaunimo veiksmams“, sustiprinti patruliavimą jaunimo susibūrimo vietose (alaus baruose „Žemaičių alinė“, „Tauro ragas“, „Aukštaičių“, kavinėse „Žibutė“, „Vaiva“, „Laumė“, kokteilių bare „Turistas“ ir t. t.). Patruliuoti turėjo ir F. Dzeržinskio komjaunimo operatyvinis būrys. Be to, nutarta pasiųsti į šias vietas agentus Viktoriją ir Martą. 1984 m. ataskaitoje rašoma, kad „agentų ir patikimų asmenų pateikta informacija, sustiprintas agentūrinis aparatas, visapusiškai išnaudotas F. Dzeržinskio komjaunimo operatyvinis būrys ir pagerintas bendradarbiavimas su VRM struktūromis leido užkirsti kelią daugumai „neigiamų reiškinių“ tarp jaunimo“. Su VRM struktūrų pagalba po futbolo varžybų buvo išvengta muštynių tarp lietuvių ir rusų tautybių paauglių.

1985 m. KGB Vilniaus miesto skyrius kovai su priešiška nusiteikusi jaunimu suaktyvinti (visuose skyriaus dokumentuose moksleiviai kaip atsakra jaunimo grupė neminimi, nors studentus prižiūrėjo 5-oji tarnyba ir į miesto skyriaus veiklos kompetenciją studentai nepateko) sudarė bendradarbiavimo su Vilniaus miesto vykdomojo komiteto vidaus reikalų skyriumi planą, kuriuo buvo siekiama pagerinti bendrą padėtį mieste. Bendromis jėgomis norėta geriau kontroliuoti sporto varžybas, masinius kultūrinius ir politinius renginius, kurių metu iš jaunimo buvo galima laukti neigiamų veiksmų. Agentūros, patikimų asmenų, milicijos ir KGB organų pajėgomis norėta geriau kontroliuoti hipius, pankus ir kitus „neigiamai“ nusiteikusius asmenis, taip pat keistis turima informacija, bendromis jėgomis vykdyti operatyvinį darbą diskotekose ir kitose jaunimo masinio telkimosi vietose, prireikus užkirsti kelią neigiamiems jaunimo veiksmams.

Naudojant agentus, patikimus asmenis, taip pat bendromis KGB Vilniaus miesto skyriaus, VRM struktūrų ir F. Dzeržinskio komjaunimo operatyvinio būrio pastangomis iki 1985 m. pavyko iki minimumo sumažinti Vilniaus miesto moksleivių pasipriešinimą.

Kovos su jaunimu priemonės

Lietuvos ypatingajame archyve saugomuose KGB Vilniaus miesto skyriaus dokumentuose (pagrindinių operatyvinių-agentūrinių veiksmų planai, skyriaus viršininko V. Neverausko metinės ataskaitos, agentūrinio-operatyvinio darbo ataskaitos ir kt.) nėra nurodyta, kokiomis priemonėmis saugomas kovojo su jaunimu. Tačiau iš dokumentuose pateikiamų duomenų galima spręsti, kad visi KGB veiksmai iki baudžiamosios bylos yra fraktuotini kaip profilaktiniai. Profilaktika (dalyvaujant visuomenei arba ne), įspėjamieji auklėjamieji pokalbiai, patikrinimai, įspėjimai (žodžiu, raštu, vieši arba ne) – visa tai profilaktinės priemonės. KGB dokumentuose nenurodoma, koks profilaktinių pokalbių turinys, tačiau galima spėti, kad dažniausiai tai būdavo gąsdinimai: išmesti iš vidurinės, profesinės technikos mokyklos ar technikum, neįstoti nei į aukštąją, nei į aukštesniąją mokyklą, paimti į sovietinę kariuomenę (nepaklusnūs jaunuoliai dažniausiai raminavo Toli-muosiuose Rytuose, Sovietų Sąjungos šiauriniuose rajonuose ar – dar blogiau – darbo bei kalinių priežiūros daliniuose). Didžioji dalis jaunimo, suprasdami, kad gąsdinimai yra pagrįsti, nutraukdavo savo veiklą. Tik nedaugelis jų išdrįsdavo tęsti ją ir toliau, tačiau ta veikla būdavo tik „nacionalistinio“ turinio lapelių platinimas, antisovietinių užrašų rašymas ar neramumai didesnių sporto varžybų metu. Bent kiek organizuotesnė veikla būdavo iš karto susekama dėl nemažo agentų ir patikimų asmenų skaičiaus ir aktyvios jų veiklos. Norint geriau suprasti, kokiomis priemonėmis KGB kovojo su jaunimu, reikia patyrinėti ir jaunimo veiksmus, prieš kuriuos tos priemonės buvo taikomos. Derėtų apžvelgti operatyvinių-agentūrinių veiksmų planus, metines operatyvinio-agentūrinio darbo ataskaitas, metinius skyriaus viršininko V. Neverausko pranešimus bei kitus dokumentus, kuriuose aprašomas ne tik jaunimo pasipriešinimas, bet ir pagrindinės KGB Vilniaus skyriaus kovos priemonės.

(bus daugiau)

Sveikatos kertė

Virškinimo sistemos ligos

Viduriavimas

(pradžią nr. 10)

Preparatai

Aktyvintoji anglis sujungia žarnyne esančius toksinus, tačiau viduriavimo neveikia. Loperamid palengvina simptomus, slopindamas žarnyno peristaltiką, tačiau tuo pačiu sulėtina ir infekcinių sukėlėjų šalinimą, todėl rekomenduotinas tik trumpam, pavyzdžiui, kelionių metu.

Jei viduriavimą sukėlė antibiotikai, reikia normalizuoti žarnyno mikroflorą specialiais vaistais. Šis medikamentas normalizuoja žarnyno bakterinę terpę ir palaiko jos fiziologinę pusiausvyrą, rūgština žarnyno turinį ir sudaro nepalankias sąlygas ligas sukeliantiems mikroorganizmams gyvuoti. Padeda suaugusiems ir net kūdikiams esant viduriavimui, meteorizmui (pilvo pūtimui), žarnyno uždegimams.

Profilaktikos priemonės

Paprasciausia viduriavimo profilaktikos priemonė yra elementarių higienos taisyklių laikymasis. Prieš gaminant maistą ar prieš valgant reikia plauti rankas, būtina plauti vaisius ir daržoves, negalima valgyti seno ar įtartainai atrodančio maisto. Ypač svarbu atkreipti dėmesį į higienos taisykles keliaujant.

[gydytoją būtina kreiptis, jei: Viduriavimas užsitęsė daugiau nei 2 paras.

Išmatose yra kraujo, gleivių ar kitokių jums nerimą keliančių priemaišų.

Temperatūra pakyla daugiau nei 38°C.

Atsiranda stiprus pilvo ar išangės skausmai.

Išsivysto dehidracija (požymiai - ypatingas troškulys, sausa burna, susiraukšlėjusi oda, labai sumažėjęs šlapimo kiekis).

Dr. R. B.

JAV lietuvių organizacijos įsipareigojo dirbti kartu siekiant Lietuvai NATO narystės

(atkelta iš 1 psl.)

Alvydas Medalinskas bei užsienio reikalų viceministras Giedrius Čekuolis.

Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dieną LR ambasadoje pažymėta ne tik vienijančiais pareiškimais. Kovo 10 ir 11 dienomis ambasada duris tradiciškai atvėrė JAV studijuojančiam Lietuvos jaunimui. Per 80 Lietuvos studentų saskrydžio, kurį kartu su ambasada rengė Washingtono-Baltimorės Jau-

nimo sąjunga, metu aptarė su studijomis užsienyje ir karjeros perspektyvomis Lietuvoje susijusius klausimus. Kovo 10 d. vakare jaunimui surengtas žinomo Lietuvos dainininko Gyčio Paškevičiaus bei muzikanto Eugenijaus Jonavičiaus gyvo garso koncertas, kurio metu G. Paškevičius pristatė savo naują albumą "Susapnuok mano meilę".

LR ambasados Washingtono Spaudos skyrius

Ėriuko mėsa su ryžiais indiškai

1 imbiero šaknies gabalėlis (1,5-2cm),
1 didelis svogūnas,
1 česnako skiltelė,
1 šaukštis kmynų,
3 gvazdikėliai,
3 šaukštai sezamo (alyvų) aliejaus,
250 g ėriuko mėsos (avienos) faršo,
250 g ryžių,
300 g šaldytų žirnelių,
1 šaukštis indišių prieskonių mišinio (jį sudaro cinamonas, kalendra, kardamonas, kmynai ir juodieji pipirai),
druskos.

Nulupti imbiero (ginger) šaknį, svogūną ir česnako skiltelę. Imbierą supjaustyti šiaudeliais, svogūną ir česnaką - smulkiais gabalėliais. Sudėjus kmynus ir gvazdikėlius visa tai pakepinti sezamo aliejuje. Sudėti mė-

sos faršą ir pakepinti. Įmaišyti ryžius ir užpilti 1/2 l sūdyto vandens. Viską sumaišyti, uždengti ir apie 15 min. troškinti ant nedidelės ugnies. Sudėti indišių prieskonių mišinį ir žirnelius ir dar patiekalą patroškinti 8 min.

LOT vienos savaitės dėmesys Lietuvai

Šių metų kovo 26 – balandžio 1 dienomis

LOT paskutiniu laiku pertvarkė esamus tvarkaraščius ir net tris kartus padaugino transatlantinius skrydžius per Varšuvą, kad geriau patarnauti keliaujantiems į Centrinę ir Rytų Europą. Perkant kelionės bilietus į Vilnių per LOT interneto svetainę www.lot.com, keleiviai moka 30% mažiau nustatytas kainas. O be to, nėra jokių laiko apribojimų ar suvaržymų. LOT keleiviai skrenda vakarų valstybėse pagamintais lėktuvais, į modernų, draugišką oro uostą, trumpam su-

stojimui prieš patogiai pasiekiant galutinį kelionės tikslą.

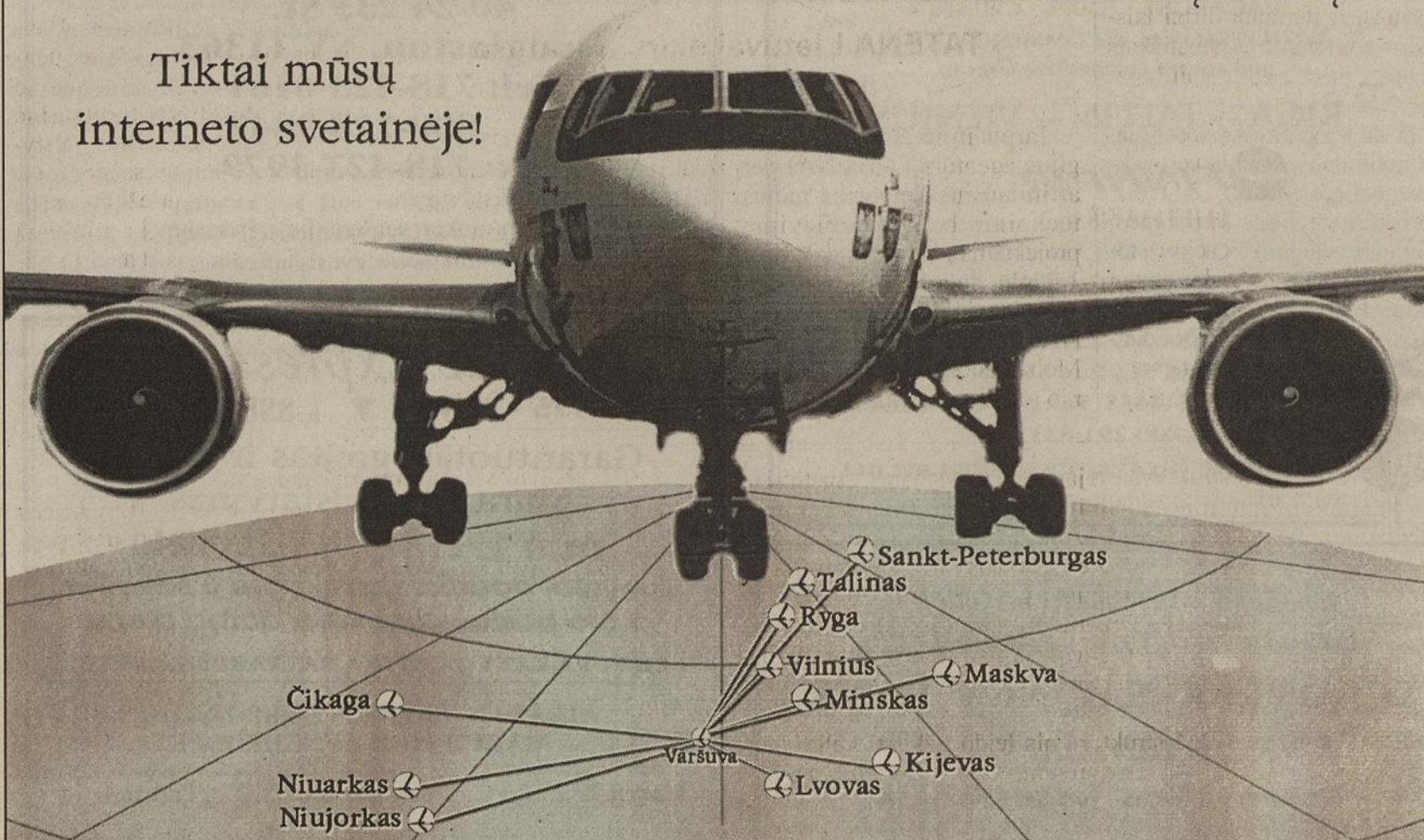
LOT'o papiginta savaitė: į Lietuvą

30%

NUOLAIDA

visoms kainoms į Vilnių

Tik tai mūsų
interneto svetainėje!

Tik tai šių metų kovo 26 – balandžio 1 dienomis bilietai parduodami su 30% nuolaida.

Nėra jokių apribojimų kelionės dienai.

Nedelsdami apsilankykite mūsų interneto svetainėje www.lot.com ir pasinaudokite šiuo pasiūlymu.

Lenkų Avialinija LOT nuskraidins jus ten, kur reikia, be to, aptarnaus aukščiausiu lygiu. Neveltui jau eilę metų LOT pelno geriausios Centrinės ir Rytų Europos avialinijos vardą. Mes garsėjame mandagiomis stiuardėsėmis, svetingumu, kokybišku aptarnavimu ir nepralenkiamą virtuvę. Naujausi, moderniausi lėktuvai iš Niujorko, Niuarko, Čikagos, Toronto nuskraidins jus tiesiai į Varšuvą. Lengvas, malonus persėdimas šiuolaikiniame Varšuvos aerouoste, ir... po lėktuvo sparnais jau matosi Vilniaus bokštai.

Su LOT - ir arčiau, ir pigiau.

POLISH AIRLINES

LOT

Užsakymai:
www.lot.com
Papildoma informacija:
800-223-0593

LOT
TICKETSONLINE®

Europoje daugiau suvartojama alaus, mažiau – vyno

Viduržemio jūros regiono vyno mėgėjai netrukus gali prarasti didžiausią Europos girtuoklių titulą - mat juos ima lenkti alų geriantys šiauriečiai. Tai rodo vasario pabaigoje paskelbtas Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) tyrimas.

Nuo 1955 m. vyno mėgėjai Prancūzijoje, Ispanijoje ir Italijoje suvartodavo triskart daugiau alkoholio negu alų mėgstantys Vokietijos, Didžiosios Britanijos bei Danijos gyventojai.

Tačiau šimtmečio pabaigoje alaus mėgėjai ėmė išgerti dukart daugiau pinto negu 1955-aisiais. "Vidutinis bendro suvartojimo skirtumas tarp alų ir vyną geriančių šalių dabar atrodo ne didesnis nei keli dešimtys gryo alkoholio per metus", skelbiama PSO pranešime.

6-ojo dešimtmečio pabaigoje vyno suvartojimas pasiekė viršūnę - maždaug 18 litrų gryo alkoholio. Tuo metu alaus mėgėjai išgerdavo ne ką daugiau kaip šešis litrus. Dabar abi grupės išgeria maždaug 12 litrų gryo alkoholio per metus.

Sveikatos saugotojų pozicija aiški: kuo daugiau - tuo blogiau. Mat tose šalyse, kur vartojimas išaugo, padaugėjo su alkoholiu susijusių ligų ir mirčių.

Didesnis vyno, alaus ar spiritinių gėrimų suvartojimas neturėjo teigiamo poveikio nuo širdies ligų, kaip anksčiau kai kas manė. Tai nepasitvirtino nė vienoje šalyje, nė vienai vyrų ar moterų amžiaus grupei.

Mokslininkai paskubėjo pažymėti, jog tai nebūtinai prieštarauja patarimui išgerti "stiklą raudono vyno per dieną", kaip siūlo kai kurie gydytojai bei mokslininkai. Mat minėti tyrimai gali būti netikslūs dėl sudėtingos sąveikos, kaip kinta vartojimas tarp didelių gyventojų grupių.

BNS

Sintetinis virusas tampa realybe

Mokslininkai mano, kad per artimiausius 5 metus bus sukurta dirbtinis virusas. Klausimas tik, ar jis bus baisesnis už egzistuojančius šiuo metu natūralius ligų sukėlėjus. Pasak mokslininkų, jeigu jie kruopščiai tuo užsiimtų, dirbtiniam virusui sukurti prireiktų tik kelerių metų. O jei ši technologija būtų pritaikyta piktiems kėslams, ji virstų biologiniu ginklu.

Kol kas niekas oficialiai nepranešė, kad dirba šia linkme, tačiau mokslininkai mano, kad ekstremistinės grupės jau turi informacijos apie įvairias naikinimo technologijas. Tuo tarpu grupė mokslininkų dirba ties projektu "Minimalus genų kompleksas". Projekto tikslas - supaprastinti, koks minimalus genų skaičius reikalingas gyvam organizmui. Šio projekto rezultatu gali tapti naujas dirbtiniu būdu sukurtas organizmas, greičiausiai bakterija.

Beje, mokslininkai mano, kad dirbtinis gyvenimas - vis dar mokslinės fantastikos sritis. Pasak jų, turėti genų rinkinį - ne tas pats, kas turėti ląstelę, nes tik ląstelė gali perduoti genų informaciją proteinams ir toliau.

Daugelis virusus sieja tik su ligomis, tačiau jie gali tapti ir vaistais nuo ligų. Pakeistieji virusų variantai gali būti naudojami reikalingų organizmui genų perdavimui. Taigi tokie "dirbtiniai" virusai galėtų padėti ištaisyti sukeliančius atitinkamą ligą genus, beje, lygiai taip pat jie gali ją sukelti.

BBC

Mokslo naujienos

Mokslininkai rado gyvybei būtinų elementų dulkių ir dujų sluoksniuose, besisukančiuose apie tolimas žvaigždes. Sudėtingos anglies molekulės ir vanduo yra esminiai elementai organizme chemijoje. Šios dalelės buvo pastebėtos aplink mirštančias žvaigždes, todėl galima daryti prielaidą, kad ten kažkada egzistavo gyvybė. Šis atradimas perša mintį, kad yra galimybė susidaryti gyvybei Visatoje ir kitose vietose. Taip pat akivaizdu, kad Visatoje galioja ir mums žinomi chemijos dėsniai. Astronomai vis dėlto nesiryžta patvirtinti, kad gyvybė egzistuoja ne vien Žemėje. Taigi kol kas oficialiai ateiviai neegzistuoja.

Intervalai tarp nęstumų gali ateityje atsiliepti kūdikio sveikatai. Ši studija rodo, kad tarpas tarp nęstumų gali turėti tiesioginės įtakos kito vaiko sveikatai. Mokslininkai iš Kalifornijos, San Francisco universiteto, tyrimams ėmė informaciją iš Nacionalinio sveikatos statistikos centro. Įvertinę informaciją apie gimimus nuo 1991 m., jie nustatė, kad dėl trumpo periodo tarp nęstumų (6 ar mažiau mėnesių) 71 proc. padidėja rizika gimti labai mažo svorio kūdikiui, o esant ilgam periodui (35 ar daugiau mėnesių), pavojus gimti labai mažo ar mažo svorio kūdikiui tērą 30 proc. Duomenys buvo lyginami su vidutinės trukmės periodu tarp nęstumų.

"Nauji duomenys apie priešmenstruacinio periodo depresiją" pranešime teigiama, kad pogimdyminė ir priešmenstruacinė depresija yra susijusi su hormonų kiekiu ir jų svyravimų poveikiu į gamaaminobutyro rūgšties (GABA) receptorių smegenyse. Mokslininkai iš Philadelphijos universiteto (Pennsylvanijos valstijoje), tirdami žiurkes, nustatė, kad šiais periodais staiga sumažėja progesterono kiekis, sumažindamas GABA aktyvumą. Autoriai pastebėjo, kad GABA aktyvumas yra svarbus faktorius silpnumo pojūčiui išvengti, nes slopina nervų ląstelių tarpusavio ryšius, o tai susiję su sąmone.

Ar dėl depresijos buvęs alkoholis gali vėl imti gerti, kol kas nenustatyta. Norint tai išsiaiškinti buvo stebėta 40 moterų ir 60 vyrų. Tiriamieji buvo gydyti nuo alkoholizmo, o tyrimo metu stebimi, kokią įtaką depresija turi alkoholio vartojimui. Praėjus vieneriems metams po gydymo, ligoniniai buvo hospitalizuojami viename mėnesiui ir atliekama struktūrinė apklausa norint nustatyti, ar depresija turėjo įtakos vėl pradėti vartoti alkoholį, ar jos įtaka vienoda vyrams ir moterims. Buvo tiriama esamų depresinių simptomų ir nustatytos hospitalizuojant depresijos įtaka laikotarpiu iki pirmojo išgėrimo ir pakartotino grįžimo prie alkoholio. Tyrimai parodė, kad hospitalizuoti ligoniniai, sergantys tikraja depresija, greičiau pradėdavo vartoti alkoholį. Skirtumo tarp vyrų ir moterų nebuvo. Pagal depresinius simptomus nebuvo įmanoma nustatyti laikotarpio, kada vyrai ar moterys pradėdavo vartoti alkoholį. Padarytos išvados: pirma, ligoniniai, sergantys depresija, juos hospitalizavus gydyti nuo alkoholizmo, anksčiau sugrįžta prie alkoholinių gėrimų; antra, lytis tam įtakos neturi.

Mums rūpi "niekieno" vaikai

(atkelta iš 3 psl.)

bus naudojama į globos namus patekusių vaikų protinio išsivystymo lygiui nustatyti ir, tikimasi, padės tiksliau įvertinti tiek normalios, tiek sutrikusios raidos vaikų būklę. Pagal susitarimą, šia priemone dalinsis visi kūdikių globos namai.

Šiuo metu skyrius, kuriam nuo 2000 m. pavasario vadovauja Giedrė Stankūnienė, deda pastangas, kad visi kūdikių globos namai įgyvendintų seminarinę nagrinėtą ankstyvosios stimuliacijos programą ir, reikalui esant, yra pasiryžę tokios programos išlaidų paremti pinigine pagalba. Skyrius apsiimtų pagal susitarimą atlyginti tiems, kurie išpareigotų kasdien keletą valandų pašvęsti individualiems stimuliuojamiesiems užsiėmimams su kūdikiais ir jauniausiais vaikais, ar tai būtų tų globos namų pedagogės, pensininkės mokytojos, pedagogikos studentai, ar kiti vaikus mylintys ir su jais mėgstantys užsiiminti asmenys. Tikima, kad toks papildomas kasdieninis aplinkos praturtinimas (laikymas ant rankų, šiltas, gyvas žodinis bendravimas, knygelių skaitymas, tinkama muzika) teigiamai atsilieptų ne tik vaiko protinei, bet ir psichologinei vystymosi eigai, o taip pat

ir vėlesnei sėkmei mokykloje ir ateities gyvenime. Specialistų nuomone, stimuliacijos įtakoję plačiau išsivysčiusi neuroninių junginių tinklainė vaiko smegenyse vėliau turi lemiamos reikšmės visose jo apraiškose, ypačingai mokslo srityje. Statistika rodo, kad vaikai, kuriems mokykloje gerai sekasi, jos nemeta; tie, kuriems mokytis yra sunku, dažnai mokykloje neišėję ir, ją metę, užkerta sau kelią į sėkmingą ateities gyvenimą, dažnai pasilikdami platesnės visuomenės gyvenimo paraštėje.

Skyrius tikisi, kad pradėtas darbas ir toliau susilauks atgarsio artimųjų, draugų bei lietuviškos visuomenės tarpe, kad su juo pritarimu ir parama bus galima siekti užsibrėžto tikslo - šviesesnės ir labiau užtikrintos ateities "niekieno" vaikams. Su ta mintimi skyrius ruošiasi savo sekančiam labdaros renginiui - koncertui, kurio metu programą atliks iškilioji mezzosopranas Violeta Urmana-Urmanavičiūtė ir tenoras Vaidas Vyšniauskas. Koncertas įvyks *balandžio 5 dieną, 7 val. vakaro Kosciuszko Foundation patalpose, 15 East 65 Street, Manhattan, NY*. Plačiau apie šį renginį bus rašoma vėlesniame "Darbininko" numeryje.

L.E.O.

DĖMESIO: žmonės, dirbę priverstinį darbą Antrojo Pasaulinio karo metu!

JAV Lietuvių Bendruomenė, jau keletą metų atidžiai sekusi įvykius ir derybų eigą su Vokietijos Federalinės Respublikos valdžia ir institucijomis, džiaugiasi galedama pranešti, kad 2000-ųjų metų rugpjūčio 12 dieną Vokietijoje išėjo įstatymas, įpareigojantis išmokėti piniginius žalos atlyginimus žmonėms, kurie dirbo priverstinį darbą nacių diktatūros metu. Pinigai bus skirti per pusę iš Vokietijos vyriausybės ir privačių kompanijų. Taip pat šiuo įstatymu pripažįstama, kad piniginių kompensacijų negali pilnai atlyginti padarytos žalos, o taip pat kad nebebus galima atlyginti jau mirusiems žmonėms.

Priverstinį darbą dirbę ir JAV gyvenantys ne žydų tautybės žmonės turi teisę kreiptis į Tarpautinę Migracijos Organizaciją (International Organization of Migration), kuriai yra pavesta atlyginti žalą žmonėms, dirbusiems priverstinis darbus. IOM jums atsiųs visą reikalingą informaciją ir pareiškimo formą. Jungtinėse Amerikos Valstijose organizacija turi penkias įstaigas:

International Organization for Migration, 1752 N. St., Suite 700, Washington, DC 20036. Nemokamas (toll-free) tel.: 1-

866-443-5187, fax: 202-862-1879; e-mail: gflcp-dc@iom.int

122 East 42nd Street, Suite 1610, New York, NY 10168-1610; tel.: 212-681-7000, fax: 212-867-5887, e-mail: new-york@iom.int

4471 N.W. 36th St., Suite 236, Miami Springs, FL 33166-7259; tel.: 305-885-5426; fax: 305-885-5572; iommiami@iom.int

8929 S. Sepulveda Blvd., Suite 408, Los Angeles, CA 90045-3616; tel.: 310-641-9350; fax: 310-641-2679; e-mail: lomla@core.com

O'Hare Corporate Towers 2, 10600 West Higgins Rd., Suite 605, Rosemont, IL 60018-3720; tel.: 847-296-3583; fax: 847-296-3587; e-mail: iom-chicago@msn.com

Norime pabrėžti, kad paskutinė diena paduoti pareiškimą yra **2001 m. rugpjūčio 11**.

Jei turite klausimų, kreipkitės į Amerikos Lietuvių Bendruomenės įstaigą, Reston, Virginia, 11250 Roger Bacon Drive, Suite 17C, Reston, VA 20190; tel.: 703-397-0950.

Skrudėlės rekordininkės

Kai kurios skrudėlės geriau už visus kitus vabzdžius sugeba išsilaikyti ant lygaus paviršiaus, net ir tada, kai jas traukia galinga jėga. Zoologas iš Viurcburgo Valteris Federlė tiesiog neįtikėtina vabzdžių sukibimo jėgą išbandė centrifugoje. Crematogaster rūšies

skrudėlės pasirodė esančios tikros rekordininkės: jos nenukrito net tada, kai jas veikė jėga, 200 kartų didesnė už traukos jėgą. Jei panašų rezultatą norėtų pademonstruoti žmogus, jam reikėtų prikibti prie kambario lubų ir dar laikyti 15 automobilių. BBC

Los Angeles, CA

JAV LJS pirmininkės žodis

Sveikinu "Darbininko" laikraščio skaitytojus. Norėčiau pasakyti porą žodžių apie save ir kaip aš tapau JAV LJS pirmininke.

Užaugau Los Angeles, Kalifornijoje. Gyvendama čia nuo jaunų dienų įsitraukiau į lietuvišką veiklą. Tiek Los Angeles Lietuvių Bendruomenė, tiek Šv. Kazimiero parapija yra arti mano širdies, tarsi būtų mano antra šeima. Lankiau Lietuvių Bendruomenės "Spindulio" jaunimo ansamblį, dalyvavau skautų, ateitininkų veikloje, lankiau šeštadieninę mokyklą, Los Angeles Dramos Sambūrį bei parapijos chorą.

Nors Los Angeles Jaunimo Sąjunga dar nėra ypatingai veikli, jos nariai susieina ruošti subvymus, stengdamiesi sujungti kiek galima daugiau lietuviško jaunimo, išsibarsčiusio šiame plačiame mieste. Kai įstojau į JAV LJS valdybą, tai man atrodė natūralu, bet nemaniau kada nors būsianti išrinkta pirmininke.

Per X-tąjį kongresą mes surašėm ir patvirtinom daugumą

Daina Žemaitaitė
K. Jonušaitės nuotr.

mą nutarimų, kuriuos bandysim su dideliu pasiryžimu įgyvendinti naujoje kadencijoje.

Naujos valdybos vardu, norėčiau pasveikinti ir pakviesti visą jaunimą, save laikantį lietuvišiais, nuo 16 iki 35 metų amžiaus tapti Lietuvių Jaunimo Sąjungos nariais savo apylinkėse.

Daina Žemaitaitė,
JAV LJS pirmininkė

Pareiškimas

(atkelta iš 1 psl.)

- skatinti įtakingus ir žymius JAV asmenis viešai ir palankiai pasisakyti už NATO plėtrą ir Lietuvos pakvietimą į NATO 2002 metais.

Šių išpareigojimų įvykdymas yra mūsų tautinė atsakomybė ir pareiga. Mes pasižadame kartu su mūsų seserimis ir broliais Lietuvoje dirbti, kad Lietuva būtų priimta į NATO. Tebūna tai Lietuvos išeivijos indėlis prie Tautos pastangų užtikrinti Lietuvos saugumą ir įtvirtinti pasiaukojimu, ašaromis ir krauju iškovotą laisvę. Dieve, padėk mums ištesėti!

2001 kovo 11, - vienuoliktąją Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo metai

(pas.)

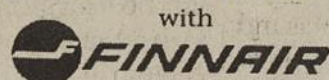
Saulius Kuprys, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas
Algimantas S. Gečys, JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos pirmininkas

John Mankus, Lietuvos Vyčių organizacijos vardu
Rimas Česonis, Amerikos Lietuvių Demokratų Lygos pirmininkas
Jonas Urbonas, Amerikos Lietuvių Respublikonų Federacijos pirmininkas

RigaVen Travel, Inc.

We provide complete Travel Services
VACATIONS - TOURS - CRUISES
WITH PERSONAL RECOMMENDATIONS
and always competitive fares to

RIGA -- TALLIN -- VILNIUS

LUFTHANSA
OR OTHER CARRIERS
"Call for Details"

INESE ZAKIS

136 W. Main St., Bay Shore, NY 11706
Tel. 631-665-4455 Fax 631-665-6164

1-800-291-8311

E-mail: RigaVen@worldnet.att.net

Kviečiame visus taupyti ir skolinti iš
lietuvių įsteigto ir vadovaujamo

SCHUYLER SAVINGS BANK

24 Davis Ave.

Kearny, New Jersey 07032

Bankas švenčia 75-erių metų sukaktį!

Pilnas ir draugiškas patarnavimas, įskaitant

- * Taupymo sąskaitas, sertifikatus ir IRA
- * Čekių sąskaitas - asmeniškas ir komercines
- * Paskolas - namų, namų remonto, Home Equity ir automobilių
- * ATM naują mašiną ir korteles
- * Tiesioginį pinigų deponavimą

Patogios darbo valandos,
pilnai Federalinės valdžios apdraustas sąskaitos
Kalbame lietuviškai...

Mūsų telefonai: (201) 991-0001

arba skambinkite mums nemokamai:

1-888-SCHUYLER (1-888-724-8953)

A. Landsbergio paskaitos Long Islande

Balandžio 4 d., 1:00 val.p.p., Manhasset Library: Ted Hughes, "Birthday Letters", eilėraščių rinkinys apie dviejų poetų, autoriaus ir Sylvijos Plath, meilės istoriją, užsibaigusią jos savižudybe.

Balandžio 6 d., 12:00 val., Port Washington Library, šalia esančioje St. Stephen's bažnyčioje (atkelta iš kovo 6 d.): *Czeslaw Milosz, Poet of the Century.*

Balandžio 17 d., 12:30 val. p.p., East Meadow Library: Krzysztof Kieslowski, "The Decalogue": Antrasis įsakymas, filmas ir diskusijos.

Balandžio 23 d., 2:30 val. p.p., Great Neck Library: Thomas Mann, "Dr. Faustus", paskutinis autorius epiškas romanas apie Vokietijos likimą ir moderniosios kultūros demoniškuosius bro-

JAV Lietuvių Jaunimo Sąjunga skelbia konkursą

Konkurso tikslas -

išrinkti naują Sąjungos emblemą

Kviečiamas visas lietuviškas jaunimas

16 ir 35 metų amžiaus

įsitraukti ir sukurti naują JAV LJS emblemą

Kur siųsti?

Galima siųsti e-paštu: aras@javljs.com

arba adresu: c/o JAV LJS konkursas, 1711 Coronado Drive, Champaign, IL 61820

Kada?

Nuo 2001 kovo 17 iki 2001 balandžio 17

Kas išrinks nugalėtoją?

JAV LJS valdyba

Premijos?

Konkursą laimėjusios emblemos autorius bus apdovanotas 75 dol. premija ir jo pavardė bus paskelbta spaudoje

*Kristina V. Jonušaitė,
JAV LJS sekretorė*

VILNIUS

Žiemos kainos

Iš New Yorko \$290 viena kryptimi

Iš New Yorko \$395 ten ir atgal

Iš Chicago \$303 viena kryptimi

Iš Chicago \$445 ten ir atgal

Plus mokesčiai

Nuolaidos galioja ir iš kitų JAV miestų

Vytis Travel

40-24 235 St.

Douglaston, NY 11363

Tel: 718-423-6161

800-778-9847

Fax: 718-423-3979

E-MAIL: VYTTTOURS@EARTHLINK.NET
web site: www.vytistours.com

Atlantic Express corp.

800 - 775 - SEND ▼ 1-888-205-8851

Garantuotas, greitas ir saugus

siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų

LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, BALTARUSIJA, RUSIJA

ATLANTIC EXPRESS CORPORATION
MARCH PICK-UP SCHEDULE

March 27	New Haven, CT	12-1 pm
	New Britain, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
March 29	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
	Paterson, NJ	3-4 pm
March 30	Philadelphia, PA	11-12 noon
March 31	Brooklyn, NY	12-1 pm
March 31	Riverhead, NY	3-4 pm

For more information please call:
1-888-615-2148 or 1-888-205-8851

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$499 r.t.

One way to Vilnius \$ 325

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211

New York, NY 10107

Tel.: (212) 541-5707

Prezidento VALDO ADAMKAUS viešnągė Chicagoje ir Lemonte

Edvardas Šulaitis

Grįždamas iš Meksikos, LR prezidentas Valdas Adamkus buvo sustojęs Chicagoje, kur, kaip žinome, gyveno nuo 1949-ųjų metų. Atvykęs vasario 9 dieną, Lietuvos vadovas čia išbuvo iki vasario 13 dienos, apsisitodamas pas savo jaunystės draugą Algirdą Birutį ir jo žmoną Jolitą (kartu su prezidentu keliavo ir prezidentienė Alma).

Vasario 11 d. Valdas Adamkus nemaža laiko praleido su Chicago ir apylinkių lietuviais. Tos dienos rytu jis atsilankė i lietuviškas pamaldas Palaimintojo J. Matulaičio misijos koplyčioje Lemonte. Po to tame pačiame pastate svečias susitiko pokalbiui su "Amerikos lietuvių" savaitraščio redaktorium Bronium Abručiu, žurnalistu Edvardu Šulaičiu.

Pusvalandžio pasikalbėjime LR prezidentas pasidalino mintimis įvairiais klausimais. Buvo paliesta nemaža temų. Paklausus apie galimybę kandidatuoti i prezidento postą dar vienam terminui, jis išsireiškė taip: "Kol kas negaliu atsakyti i šį klausimą, nes prieš mano akis dveji sunkūs prezidentavimo metai ir mano visas dėmesys bus nukreiptas i tai. Ko gero, tik kitais metais bus galima svarstyti, ar yra reikalingas kandidatavimas, ar ne. Galbūt paaiškės, kad Lietuvoje yra naujosios jėgos, kurios šita atsakomybę galėtų perimti iš manęs".

Taip pat, paklausus apie sekančią apsilankymą Chicagoje, jis pažymėjo, jog tas įvykis šiemet birželio viduryje (birželio 15-16 dienomis). Tuomet vietos katalikų universitetas - De Paul - turės metų mokslo užbaigimo iškilmes ir čia jis pakvies pasakyti kalbą, o taip pat priimti ir garbės daktaro laipsnį.

Prezidentas paragavo blynų

Po pokalbio su spaudos žmonėmis, svečias bent trumpai sutiko užsukti i Pasaulio Lietuvių Centro didžiąją salę, kur tuo metu apie 300 tautiečių valgė blynus. LR prezidentas čia pertraukė susirinkusiųjų vaišes ir priėjęs prie mikrofono trumpai pasveikino čia susirinkusius, kurių tarpe matė ir daug pažįstamų veidų. Palinkėjo jiems geros kloties ir paprašė paramos Lietuvai bei jos žmonėms, nes jos ten labai reikia. Gaila, kad svečias neturėjo laiko sėstis prie stalo ir papietauti, o pasitenkino tik koridoriuje pasiūlytu blynu, kurį eidamas ir suvalgė.

Kiek vėliau aukštasis svečias dar sutiko užsukti i to pastato apatinėje salėje vykstančią jo įsteigto sporto klubo - ASK "Lituanicos" mažesniųjų krepšininčių treniruotę. Čia LR prezidentas apie pora dešimčių minučių pabendraavo su jaunaisiais krepšinio entuziastais ir jų vadovais.

Apžiūrėjo savo veiklos fotoparodą

Vėliau su savo globėjais svečias nuvyko i Chicago Jaunimo Centro "Čiurlionio" galeriją, kurioje vasario 10 d. buvo atidaryta prezidentūros fotografės Džojos Borysaitės nuotraukų iš trijų V. Adamkaus prezidentavimo metų paroda. Šią parodą prezidentas buvo galvojęs aplankyti jos atidarymo metu, tačiau kiti svarbūs reikalai jį nukreipė kitur.

Vasario 11 d. apie 2 val. p.p. prezidentas atvyko i Marijos aukštesniosios mokyklos salę, kurioje kaip tik tuo metu prasidėjo vadinamas ALTO surengtas "pagrindinis" nepriklausos

LR prezidentas Valdas Adamkus sveikina savo tautiečius vasario 11 d. PL Centre, Lemonte, per blynų pietus

E. Šulaičio nuotr.

mybės minėjimas (jų šiemet Chicagoje ir apylinkėse buvo net septyni!). Jis čia tarė kiek ilgesnį žodį jau paliesdamas daugiau Lietuvos gyvenimo rūpesčius. Jo kalba buvo kondensuota ir vaizdi, o taip pat ir gana atvira, kadangi išdėstė ir tas nesėkmes bei tamsesnius taškus, su kuo Lietuvos žmonės dabar susiduria. Ir čia jis chichagiečius ragino nepamiršti Lietuvos.

Dažnos prezidento kelionės

Besikalbant su prezidentu buvo galima pajusti didelį jo užimtumą bei jo dažnas keliones po daugelį valstybių pasaulyje, kur jis vis susitinka su tų šalių vadovais ar aukštais pareigūnais politikos bei verslo srityje.

Prieš savo atostogas, sausio 25 d., jis buvo išvykęs i Lenkiją, kur turėjo išpūdingą susitikimą su Lenkijos verslininkais. Ten jis gavo svarbų atžymėjimą, kuris buvo įteiktas Varšuvoje karalių pilyje surengtoje šventėje. Tokį verslo srities pažinimą iki šiolei yra gavę nedaug pasaulio politinių figūrų.

Iš Lenkijos jis vyko i Šveicariją, kur vyko pasaulinio garso ekonominis forumas. Jame pirmą kartą buvo diskutuota Baltijos valstybių ekonominė padėtis, žinoma, nepamirštant ir politinės.

Grįžęs iš Chicago ir Lietuvos pabuvęs 4 dienas, prezidentas vėl leidosi kelionėn, šį kartą ilgesnėn. Jis sekmadienį išskrido i Jungtinius Arabų Emyratus, o po to i Indiją. I šią šalį Lietuvos vadovas vyko pirmą kartą. Iš šios kelionės Valdas Adamkus Lietuvon sugrįžo tik po savaitės.

Dabar prezidentas ruošiasi kitiems vizitams, kurių bene svarbiausias bus - išvyka i Maskvą, kur turės pokalbius su Rusijos prezidentu ir kitais šios didelės kaimyninės valstybės svarbiais asmenimis. Tai įvyks

kovo 30 dieną.

Kaip atrodo, prezidentas turi turėti ir daug fizinės jėgos, nes tokios ilgos kelionės išvargina net ir amžiumi jaunesnius žmones. Be abejo, padeda jaunystės metais aktyvus jo sportavimas.

Prezidentas Valdas Adamkus pas jaunosius krepšininčius

Jauniausieji Chicago ASK "Lituanicos" krepšinio entuziastai ilgai atsimins vasario 11 d. įvykusią krepšinio treniruotę PL Centro apatinėje (Lietuvių Fondo) salėje. I ją netikėtai, po mišų pal. J. Matulaičio koplyčioje ir trumpo susitikimo su tautiečiais PL Centro didžiojoje salėje, atsilankė Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus.

Kadangi šioje salėje vyko pačių mažiausiųjų ("molekulių") krepšinio treniruotė, prezidentas sutiko bent trumpam čia sustoti ir susipažinti n su būsimaisiais krepšininčiais. Treniruotėje buvę jaunieji krepšinio entuziastai ir jų vadovai su dr. Donatas Siliūnas bei Rimantas Dirvonis net negalėjo patikėti, kad jų tarpe - pats Lietuvos prezidentas...

Kaip žinome prezidentas irgi nuo pat vaikystės dienų buvo aktyvus sportininkas - žaidė krepšinį, o geriausiųjų rezultatų pasiekė lengvojoje atletikoje. Kaip jis sakosi, net ir dabar jis kiekvieną dieną dar stengiasi pasportuoti, kiek tik sąlygos leidžia.

Prezidentas, pasikalbėjęs su vaikais ir jų vadovais, sustojo bendrai nuotraukai, kuri bus ilgai išliekančiu prisiminimu, ypač tiems vaikučiams, kurie savo draugams galės girtis, kad buvo susitikę su prezidentu.

Prez. V. Adamkus pažymėjo, kad ir jam būtų smagu bent trumpam krepšinį pažaisti su jaunimu, bet turėjo atsisveikinti, nes jo laukė kiti to sekmadienio įsipareigojimai.

Ispanijoje griežtinami įstatymai nelegaliems imigrantams

(atkelta iš 1 psl.)

mo pataisos.

Reformoje numatytos 72 val. nelegaliems imigrantams laisvanoriškai palikti Ispaniją, priešingu atveju jie gali būti sulaukiami i deportuoti, taip pat nustatyta skubaus deportavimo, per 48 val., procedūra. Ankstesniajame įstatyme pirmaisiais metais sulaukiems nelegaliems asmenims buvo numatoma baudos ir tik po to - deportacija, kurios procedūra dažnai tęsdavosi 40 dienų ir ne visada būdavo įve-

dama i bendrą duomenų banką. Tai leisdavo nelegaliam asmeniui likti gyventi valstybėje tik pakeitus gyvenamąją vietą.

Įstatymas sugriežtina bausmes nelegalius asmenis įdarbinančioms įmonėms, kaip ir mafijoms, užsiimančioms jų įvežimu i Ispaniją. Numatytas tokių įmonių ar organizacijų uždarymas penkiems metams, konfiskuojant jų turtą. Už kiekvieną nelegaliai įdarbintą užsienietį darbdaviui numatoma bauda

Įspūdžiai iš kardinolo A.J. BAČKIO konsistorijos

Lietuvos Vyčių organizacijos padalinio "Pagalba Lietuvai" steigėjas ir organizacijos garbės narys Robert S. Boris š.m. vasario 21-23 d. dalyvavo Romoje vykusioje Viešjoje Konsistorijoje, kurioje Jo šventenybė Jonas Paulius II paskyrė Vilniaus arkivyskupą metropolitą Audrį Juoza Bačkį Šventosios Romos Bažnyčios kardinolu. Pateiksime skaitytojams Roberto Boris patirtus įspūdžius iš šio renginio.

Trečiadienį, vasario 21 d., Šv. Petro aikštėje Popiežius Jonas Paulius II įteikė kardinolo insignijas Vilniaus arkivyskupui Audriui Juozui Bačkui ir kitiems 43 paskirtiems kardinolams. Šios ceremonijos metu buvo uždėta beretta - kepuraitė ir kiekvienas iš naujai paskirtų kardinolų prisiekė ištikimybę šv. Tėvui ir Bažnyčiai. Malonu pastebėti, kad šioje ceremonijoje Lietuvos kardinolą lydėjo Vilniaus arkivyskupijos kun. Gintaras Grušas. Tūkstantinė minia tikinčiųjų susirinko Šv. Petro aikštėje, kad galėtų stebėti šį istorinį įvykį. Džiugu, kad iš Lietuvos atvyko virš 200 žmonių delegacija. Lietuviai audringais plojimais palydėjo insignijų įteikimo kardinolui A.J. Bačkui ceremoniją.

Visi lietuviai nuoširdžiai džiaugėmės Rygos arkivyskupo metropolito Janis Pujats paskyrimu i kardinolus.

Norėdami vienyti su naujuoju Lietuvos kardinolu, Lietuvos Bažnyčios hierarchai dalyvavo Viešosios Konsistorijos iškilmėje ir tuo paliudijo krikščioniškam pasauliui, kad Lietuvos Bažnyčia yra gyva visuotinės Romos katalikų bažnyčios dalis. Šioje iškilmėje dalyvavo: arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, vyskupas Paulius Baltakis, vyskupas Boruta, vyskupas Juozas Žemaitis, vyskupas Matulaitis ir vyskupas Mikalevičius. Gausiai dalyvavo ir kunigai bei studijuojantys klierikai Romoje. Dalyvavo Lietuvos Vyčių centro valdybos pirmininkas Robert A. Martin, Jr., Robert S. Boris, "Pagalba Lietuvai" steigėjas ir direktorių tarybos pirmininkas, dekanas Balys Stankus, Carito Vilniaus direktorius ir "Pagalba Lietuvai" atstovas/tarpininkas Lietuvoje, ir dr. Antanas Vinkus, Santariškių klinikos vyr. gydytojas.

Po iškilnių Vatikano šv. Petro aikštėje, visi svečiai buvo pakviesti i Vatikano Palaiminimų salę, turėjo progos asme-

nuo vieno iki dešimties milijonų pesetų.

Kiekviena deportacijos byla bus įvesta i bendrą duomenų banką, kuris galės pasitarnauti uždraudžiant deportuotajam 10 metų įvažiuoti i Sengeno valstybes.

I ambasadą telefonu ar asmeniškai kreipiasi daug apvogtų, pametusiu pinigų ir dokumentus, pakliuvusių i ligoninę, nukentėjusių avarijose, patyrusių smurtą ar reketuojamų LR piliečių. 2000 m. asmeniškai i ambasadą kreipėsi apie 320 nukentėjusiųjų.

Šiuo metu labai smarkiai suintensyvėjo Ispanijos Karalystės Generalinio Policijos direktorato ir Lietuvos Respublikos Policijos departamentu bendradarbiavimas: 2000 m. spalio 24-26 dieną Madride lankėsi LR generalinis policijos komisaras, artimiausiu metu Lietuvoje lankysis Ispanijos kriminalinės policijos generalinis komisaras, jo vizito metu planuojama pasirašyti bendradarbiavimo sutartį.

LR ambasados Madride inform.

niškai susirinkti ir pasveikinti naują Lietuvos kardinolą. Lietuvos delegacija pasveikino naują kardinolą Bačkį sugiedodami "Ilgiausių metų".

Ketvirtadienį, vasario 22 d., tūkstantinė minia žmonių užpildė Šv. Petro aikštę dalyvauti šv. Mišiose, koncelebruotose šv. Tėvo ir naujų kardinolų. Mišių metu kardinolams buvo įteikti kardinolo insignijos ženklai -

Šv. Juozapo seminarijos kiemelyje, Vilniuje, arkivyskupas A.J. Bačkis (vid.) susitinka su "Pagalba Lietuvai" direktorių tarybos pirmininku Robert Boris ir valdybos pirmininke Regina Juškaite-Švobienė

auksiniai žiedai. Mišių metu giedojo berniukų ir vyrų chorai.

Penktadienį, vasario 23 d., popiežius Jonas Paulius II Audiencijos salėje priėmė naujai paskirtus kardinolus ir jų pakviestus svečius. Kiekvienas kardinolas turėjo galimybę pristatyti savo svečius šv. Tėvui. Kardinolas A.J. Bačkis pristatė savo brolių, dėdę ir kitus giminačius. Pristatomų svečių tarpe taip pat buvo Vytautas Abtaitis, Ateitininkų Federacijos vadovas, kun. Kęstutis Latoza, Vilniaus vyskupijos kunigas, Gabrielius Žemkalnis, PLB atstovas Lietuvos Seime, Robert Boris, "Pagalba Lietuvai" steigėjas ir direktorių tarybos pirmininkas.

Pristatant R. Boris šv. Tėvui, kardinolas Bačkis paminėjo "Pagalba Lietuvai" indelį padedant vargstantiems žmonėms Lietuvoje, visokeriopą paramą Šv. Juozapo kunigų seminariją ir jos klierikams. Pristatymo ceremonijos metu buvo sudainuota lietuviams gerai žinomam "Ažuolai žaliuos žemėj Lietuvos". Kreipdamasis i Lietuvos delegaciją lietuvių kalba, šv. Tėvas pasidžiaugė, kad per 50 persekiojimo metų lietuvių tauta išliko ištikima Romos katalikų bažnyčiai.

Penktadienį, vasario 23 d., vakare Popiežiškoje lietuvių Šv. Kazimiero kolegijoje, Villa Lituania, jos rektorius, prelatas Algimantas Bartkus surengė iš-

kilmingą priėmimą naujam kardinolui A.J. Bačkui, svečiams iš Lietuvos ir kitų pasaulio šalių. Į priėmimą buvo pakviestas Rygos kardinolas Janis Pujats, kuris pasveikino Lietuvos kardinolą gražia lietuviška kalba. Latvijos kardinolo apsilankymas tapo gražiu artimo meilės paliudijimu Lietuvos tikintiesiems. Priėmimo, be kitų svečių, taip pat dalyvavo Lietuvos kultūros ir švietimo ministras G. Kevišas, buvęs Lietuvių Kolegijos Romoje rektorius, jos steigėjas prelatas Ladas Tulaba, Tėvų marijonų provincijolas

A.†A.

TERESEI STANIULIENEI

apleidus šį pasaulį, nuoširdžią užuojautą reiškiame dukrai LIJOLEI ir žentui JONUI ČERNAUSKAMS, anūkams DAINAI ir LINUI ir visiems giminiams ir artimiesiems Lietuvoje ir Lenkijoje.

Aldona, Klaus ir Matas Pintsch
Monika ir Brian Matthews

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: Darbininka@aol.com

Redakcija ..... (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. .... (718) 827-1351

Spaustuvė ..... (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas ..... (718) 827-7932
Salė (kor.) ..... (718) 827-9645
Salės adm. .... (718) 235-8386

Ketvirtas gavėnios sekmadienis - kovo 25 d.

Dr. Aldona Šlepetytė-Jačanienė, Pasaulio Lietuvių Katolikių Organizacijų pirmininkė, kovo 14 d. išvyko į Romą, kur dalyvaus WUCWO (World Union of Catholic Womens' Organizations) kongrese. Ji yra taip pat šios unijos tarybos narė ir viena iš kongreso rengėjų. Kongresą susirinks virš tūkstančio atstovų iš 64-rių šalių.

Elena Urbaitis, dailininkė iš Long Island, NY, buvo pakviesta dalyvauti tarptautiniame seminare ir piešinių parodoje š. m. vasario 2 d. M. K. Čiurlionio muziejuje Kaune. Rengėjai buvo "The Vardo Seminar Foundation" iš Stockholmo, Švedijos. Tema: "Attitude of Mind and Imagination". Seminaras ir parodoje dalyvavo lietuviai, latviai, estai, lenkai ir švedai. Piešinių paroda tęsiasi sausio 28 d. - vasario 2 d.

Dr. Giedrė Kumpikaitė kovo 10 d. drauge su Teddy Savalas buvo pranešėja "Long Island International Hour". Dr. Kumpikaitė kalbėjo apie prancūzų kabinėtinę ir populiarią muziką ir grojo daug skirtingo stiliaus dainų. Ji jau yra dalyvavusi kaip viešnia toje programoje pereinant metus rugsejo 2 d. ir kalbėjusi apie Lietuvą.

Viešpaties Atsimainymo parapijos žinios

Išpažintys klausomos kiekvieną šeštadienį nuo 4 v. v. iki 4:45 v. v. anglų arba lietuvių kalbomis.

Klebonas J. T. Rooney ir vikaras **kun. V. Volertas** kovo 12 d. dalyvavo šešių parapijų grupuotės posėdyje, kuris įvyko Resurrection Ascension parapijoje Middle Village, NY. Robert Marquez, Catholic Charities direktorius, paaiškino, kokią pagalbą ši agentūra gali suteikti mūsų grupuotės jaunimui, kurio blogas elgesys sukelia problemų ir jų šeimoms ir apylinkės gyventojams.

Kančios (Verbų) sekmadienį balandžio 8 d. 9 v. r. St. Stanislaus parapijai priklausančioje aikštėje įvyks bendras trims Maspetho parapijos palmių šventinimas. Po šventinimo procesijoje visi grįšime į savo parapiją. Lietuviai kviečiami dalyvauti šioje ceremonijoje.

Tradicioniai St. Patrick's šokiai bus rengiami kovo 24 d. Dėl daugiau informacijų ir bilietų užsakymo prašome skambinti klebonijon tel. 718-326-2236.

Lietuvos Vyčių 110 kuopos susirinkimas įvyks kovo 25 d. tuojau po 11:30 val. lietuviškų mišių.

Parapijos lektoriai renkasi kiekvieną trečiądienį apie 7:30 v. v. parapijos salėje aptarti tos savaitės skaitinius ir evangelijos mintis.

Apreiškimo parapijos žinios

Rekolekcijos Apreiškimo parapijoje vyko kovo 9 - 11 dienomis. Rekolekcijas vedė **Tėv. Dainius Paulius Vaineikis, OFM**, pranciškonas iš Lietuvos. Pirmąjį ir antrąjį vakarą - penktadienį ir šeštadienį žmonių atvyko gal iki 50 išklausti Mišių, pasimelsti ir paklausti pamokslų. O sekmadienį, rekolekcijų užbaigimo metu mišiose žmonių buvo daugiau. Buvo malonu matyti nemažai jaunimo, naujai atvykusio iš Lietuvos. Po mišių buvo pietūs, kuriuose dalyvavo 75 svečiai. Buvo paminėtos rekolekcijų užbaigimo, o taip pat Kovo 11-osios šventės progos. Po maldos visi sugiedojo Lietuvos himną. Svečiai buvo pavaišinti skaniais pietumis, kuriuos pagamino Patricija Sidienė ir Juozas Rudis su talkininkais. Tarp kitų dalyvavo ir visus pasveikino ambasadorius prie Jungtinių Tautų dr. Gediminas Šerkšnys, LB NY apygardos pirmininkė dr. Giedrė Kumpikaitė ir parapijos administratorius Msgr. David Cassato. Pagrindinę kalbą pasakė Tėv. D. P. Vaineikis, OFM. Jis apibūdino savo gyvenimą ir pašaukimą į kunigystę. Skatino, kad parapijiečiai, suėję kartu, bendrai melstųsi, kad į mūsų parapiją būtų paskirtas geras, pasišventęs kunigas iš Lietuvos, kuris pritrauktų į bažnyčią lietuvių jaunimą ir tuo užtikrintų lietuviškos Apreiškimo parapijos tęstinumą. Popietę pravedė parapijos tarybos pirmininkas Vl. Sidas. Ji buvo užbaigta visiems sugedojus "Lietuva brangi". **V. S.**

Kovo 25 d. yra Apreiškimo švč. Mergelei Marijai - mūsų parapijos - šventė. Ją švęsime tuojau po 10 val. lietuviškų mišių. Pramatytos ypatingos apeigos ispanų, anglų ir lietuvių kalbomis. Lietuviai kviečiami dalyvauti.

Pokalbis su advokatu imigracijos įstatymų reikalais vėl įvyks **Apreiškimo** parapijos aptatinėje salėje š. m. **kovo 25 d.**, apie 11:30 val. ryto, praneša LB NY apygarda.

Didžiosios savaitės apeigų Apreiškimo parapijoje šiemet nebus. Velykų Prisikėlimo mišias aukos vysk. Paulius A. Baltakis, OFM.

Koncertas Neringai paremti

Balandžio 8 d., 2 val. p.p. Marijos N. Pr. vienuolyno auditorijoje, Putnam, CT, įvyks jaunimo stovyklai "Neringai" finansinio vajaus užbaigimo koncertas. Programoje **Laima Rastenytė kartu su komp. Dariu Lapinsku** atveš iš Chicago jų interpretuojamą Hildegard von Bingen muziką, poeziją ir spalvotas skaidres - muzikos ir poezijos spektaklį. Plačiau kitame numery.

New Yorke iškilus koncertas labdarai

Dalyvauja: Violeta Urmana (Urmanavičiūtė), mezzosopranas; Vaidas Vyšniauskas, tenoras; Vilija Naujokaitienė, akompaniatorė

Balandžio 5 d., ketvirtadienį, 7 val. vak. Kosciuszko Foundation, 15 East 65th St., New York, NY Lietuvių Moterų Federacijos Greenwich, CT skyrius rengia koncertą - lėšų telkimo vakarą. Programą atliks operos dainininkai **Violeta Urmana (Urmanavičiūtė)** ir **Vaidas Vyšniauskas**, jiems akompanuos **Vilija Naujokaitienė**. Po koncerto bus priėmimas. Vietų skaičius yra ribotas. Dėl informacijos ar pakvietimų prašome skambinti telefonu (203) 637-3772.

Pobūvio pajamos, kaip ir anksčiau, bus panaudotos kūdikių globos namams Lietuvoje remti.

Violeta Urmana (Urmanavičiūtė), mezzosopranas

Gimė Marijampolėje, studijavo fortepijoną ir dainavimą Lietuvos Muzikos Akademijoje Vilniuje, po to du metus tobulinosi Muenchene pas profesorių Josef Loibl, su kuriuo tebedirba ir dabar. Laimėjo keletą svarbių tarptautinių dainavimo konkursų. Karjerą pradėjo 1993 m. Jau 1994 m. debiutavo Bayreuth'o festivalyje ir Milano La Scala teatre. Su šiuo teatru dainininkė sieja itin tamprus ryšys. Diriguojant Riccardo Muti, ji čia sudainavo eilę pagrindinių vaidmenų bei koncertu, su šiuo teatru gastroliavo Japonijoje. Per trumpą laiką dainininkė debiutavo svarbiausiose Europos teatruose: Vienoje, Paryžiuje, Amsterdame, Romoje, Bolognijoje, Florencijoje, Ženevoje, Zueriche, Muenchene, Hamburge, Barcelonoje, San Francisco (JAV) ir kt. bei festivaluose Aix-en-Provence, Edinburghe, Ravena, Orange, Ravello, Pesaro, Graze ir kt.

Dainininkė koncertavo su svarbiausiais orkestrais ir dirigentais Anglijoje, Prancūzijoje, Italijoje, Vokietijoje, Olandijoje, Belgijoje, Austrijoje; surengė recitalius Graze, Strassburge, Vilniuje ir Milano La Scala. Ji dirbo su tokiais dirigentais kaip R. Muti, G. Sinopoli, Z. Mehta, J. Levine, S. Rattle, R. Chailly ir kt.

Solistės repertuare - virš 25 pagrindinių soprano ir mezzosoprano vaidmenų; visų pirma Verdi ir Wagner operose, bet taip pat Mayerbeer (Le Prophete, L'Africaine), Bellini (Norma), Mascagni (Cavalleria Rusticana), Berlioz (Les Troyens) ir kt. Dainininkės planai siekia 2005 metus: "Walkuer" (Sieglinde) Bayreuth festivalyje, "Parsifal" (Kundry) Londone ir Salzburge, "La

Violeta Urmana (Urmanavičiūtė)

Favorita Vienoje, "Les Troyens" Florencijoje, "L'Africaine" Milane, "Macbeth" Sevilijoje, "Don Carlo" San Francisco ir kt.

Dainininkė yra padariusi sekančius įrašus: Verdi opera "Ober-to", (Philips), A. Zemlinsky "Maeterlinck Lieder" (EMI), Mahler "Der Lied von der Erde" (Deutsche Grammophon), Wagner Duets su Domingo ir Voigt (EMI), Stravinsky "Le Rossignol" (La Mort); Kundry T. Palmer filme "The Search for the Holy Grail" (su P. Domingo).

Vaidas Vyšniauskas, tenoras

Nuo vaikystės dienu dainavo berniukų ir jaunuolių chore "Ažuoliukas", kur ir baigė Vaikų muzikos mokyklą. Vėliau dainavimo mokėsi Lietuvos Muzikos Akademijoje, profesoriaus Virgilijaus Noreikos klasėje. 1997 m. baigė Lietuvos Muzikos Akademiją magistro diplomu.

Dar būdamas studentu, 1994 m. debiutavo Lietuvos Nacionaliniame Operos teatre, atlikdamas Gastone vaidmenį "La Traviata" operoje. Vėliau Vilniaus ir Kauno operos teatrų scenose sukūrė eilę pagrindinių ir antraeilį vaidmenų. Nuo pat pirmųjų pasirodymų scenoje V. Vyšniauskas pasižymėjo artistiškuumu bei muzikiniu įvairiapusiškumu, kas jam leido sukurti įdomius vaidmenis operos, operetės bei muzikinio teatro žanruose. Ryškiausi vaidmenys: Cassio ("Otello"), Nemo-rino ("L'Elisir d'Amore"), Natana-el ir Spalancan ("Les Contes d'Hoffmann"), Kastytis ("Jūratė ir Kastytis"), Barinkajus ("Der Zigeunerbaron"), Graf Zedlau ("Wie-

ner Blut"), Pimpinelli ("Paganini"), Toni ("The West Side Story") ir kiti.

1997 m. buvo pakviestas į St. Peterburg, M. Moussorgsky teatrą, atlikti Lensky vaidmenį operoje "Eugen Onegin".

Be pasirodymų operos bei operetės scenoje, V. Vyšniauskas yra suruošęs eilę koncertų Lietuvoje, taip pat koncertavęs Danijoje, Kanadoje, o 1997 m. rudenį JAV lietuvių kolonijose. 1998 m. jaunas tenoras atliko Otokaro vaidmenį Chicagos Lietuvių operos rengiamame "Čigonų barono" spektaklyje.

Vilija Naujokaitienė, pianistė

Fortepiono mokytis pradėjo Marijampolės Vaikų muzikos mokykloje, vėliau studijavo Vilniaus Konservatorijoje ir Lietuvos Muzikos Akademijoje. Ilgus metus dirbo akompaniatorė Vilniaus Konservatorijoje, Lietuvos Valstybinėje Filharmonijoje, Vilniaus M. K. Čiurlionio Menų gimnazijoje ir Lietuvos Muzikos Akademijoje.

Populiariojo šiuolaikinių lietuvių kompozitorių kūrinius - solo ir įvairiuose kameriniuose ansambliuose. Domėjosi eksperimentine muzika, dalyvavo tarptautiniuose festivaliuose su įvairiomis eksperimentinėmis - avangardinėmis grupėmis. Bendradarbiavo su Lietuvos Valstybinio Radijo vaikų choru ir simfoniniu orkestru.

New Yorke gyvena metus laiko. Dirba vargonininke ir choro vadove St. Augustine Episcopal Church, Brooklyn, NY.

E. O.

La Boheme pastatymas iš NY City Operos

Lincoln Centre, prie Metropolitan operos rūmų, priešais Filharmonijos (Avery Fisher Hall) salę, randasi NY State teatras. Tame teatre NY City opera veikia keturis mėnesius. Per šį ketverių mėnesių laikotarpį iki 116 kartų būna pristatyta apie 12-13 skirtingų operų.

Kovo 28 d., 8 v. v. PBS TV stotis (New Yorke - 13 kanalas) tiesiogiai (live) transliuos pagal G. Giacosa ir L. Illica tekstą (libretto) 4 veiksmų Giacomo Puccini operą "La Boheme". Opera diriguos George Manahan. Pagrindiniai atlikėjai: R. Villazon (ypač kritikų išgirtas), A. Daza, Maria Kanyova, N. Herston.

Operos turinys labai gyvenimiškas: nepriteklių persekiojami, sušalę ir alkani keturi menininkai: poetas Rudolfas, dail. Marcela, filosofas Coline ir muzikas Schunard per daug savo padėtimi nesirūpina ir žvelgia į ateitį optimistiškai. Mimi ir Rudolfas susitinka ir tuojau vienas į kitą įsimyli. Tik vėliau jie pamato, kad meilė ir gyvenimo realybė nėra jau toks

paprastas dalykas. Kaip ir dauguma įsimylėlių, jie pajunta, kad sunku būti atsiskyrus, tačiau kartais neįmanoma gyventi kartu.

Opera "La Boheme" labiausiai mėgsta garsusis tenoras Luciano Pavarotti, ją dainavęs virš 300 kartų.

Tikimės, kad lietuviai operos mėgėjai šį pastatymą pasižiūrės.

p. palys

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO:

DARBININKO skaitytojai, atsiuntę prenumeratą, prisidėjo aukomis laikraščiu stiprinti ir atsiliepti už įvairius patarnavimus.

(tąsa iš 11 numerio)

Po 5 dol.:

V. Vaškys, Crownsville, MD; Irena Fulton, Germantown, MD; Victoria Gruodis, Mt. Airy, MD; Birutė Jakniūnas, Silver Spring, MD; Bronė Chlamskauskas, Kennebunk, ME; V. Andriukonis, Arlington, MA; Teresa Ilgūnas, Arlington, MA; A. Povilavičius, Arlington, MA; A. Venckus, Arling-

ton, MA; Ramūnė Shubert, Bellingham, MA; J. Bakšys, Boston, MA; Our Lady of Sorrows Convent, Brockton, MA; Anna Adams, Centerville, MA; Mrs. A. M. Janus, Centerville, MA; Elena Strazdas, Centerville, MA; J. Vasys, Dedham, MA; V. Vizbaras, Dorchester, MA; Janina Mikšys, Leicester, MA; Elena Limanavičius, Marston Mills, MA; Stanislava Cibas, Milton, MA; Marguerita Bartkus, Pepperell, MA; J. Statkus, Randolph, MA; A. Girnius, Roslindale, MA; V. Žiaugra, Roslindale, MA; P. Molis, Shrewsbury, MA; V. Kazakaitis, S. Boston, MA; Gita Kupčinskas, Walpole, MA; B. Skrabulis, Walpole, MA; J. Maskeliūnas, Webster, MA; Stefa Varneckas, Clark, NJ; J. Budraitis, Harrington Pk, NJ; A. Liobis, Middlesex, NJ; Maria Wysocki, Parlin, NJ; Ch. Lakacauskis, Somerville, NJ.

Kiekviena auka yra didelė pagalba DARBININKUI. Laikraščio ateitis, tuo pačiu ir lietuvių išeivijoje priklauso nuo aukotojų dosnumo. Vien iš prenumeratorų nebūtų galima išsilaikyti.

Nuoširdžiai dėkojame.

Darbininko administracija

SKELBIMAI

27 centai skambinant į Lietuvą, 5,5 cnt. JAV. 24 val. per parą, 7 dienas per savaitę, 6 sekundžių intervalai. Jokių mėnesinių mokesčių. Tikslus apskaičiavimas. Kokybiškiausius ryšys. Paslauga be apgaulės. Kreipkitės vakarais į TRANSPORT atstovą su 8 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. Tel. 708-386-0556. TRANSPORT - patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Tel. (516) 377-1401. (sk)

Lietuviai, lauko priežiūros darbu (landscaping - maintenance) bendrovės savininkas Washington, DC, ieško dviejų darbininkų, kurie galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. Pradinis mokestis \$6.00 į val. ir viršvalandžiai. Reikalingas darbo leidimas. Suteikiamas pigus butas - 130 dol. mėnesiui. Tel. (202) 244-2373.

Butai pensininkams, modernūs, erdvūs, lietuviškoje aplinkoje, Marijos Nekalto Prsidėjimo seserų globoje. Pasinaudokite šia proga, kreipkitės: Villa Maria, P. O. Box 155, Thompson, CT 06277.

Ieškoma atsakinga moteris namų ir aplinkos priežiūrai geromis sąlygomis. Reikalingas darbo leidimas. Skambinti (860) 928-5294. (sk.)

SIŪLOMI geri darbai moterims iš Lietuvos: dirbti vaikų auklėmis arba namų šeimininkėmis. Atlyginimas nuo 350 dol. iki 450 dol. savaitę. Galima gyventi šeimose. Skambinti Joanai 718-894-1352. (sk.)

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojo:

A. A. Eugenijos Vigielienės, Philadelphia, PA, šviesiam atminimui laidotuvių metu surinkta **315 dol. aukų** Kretingos labdaros valgyklai.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers 361 Highland Blvd. Brooklyn, NY 11207

Pažymėkite, kad tai Jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

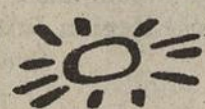
Naujai atvykusiems lietuviams surandame darbus, padėdam susitvarkyti dokumentus (vairuotojo pažymėjimą, asmens identifikacijos kortelę ir t.t.). Kreiptis tel. (917) 568-8496 (dieną); (908) 245-6718 (vak.). (sk.)

Sekantis VILTIES agentūros konteineris numatytas išsiųsti **2001 m. kovą mėn. pabaigoje**.

VILTIES siuntinių agentūros atstovas New Yorke yra **Algis Jankauskas, tel. 718-849-2260**.

Atlantic Express Corp., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, vėl priims siuntinius **šeštadienį, 2001 kovo 31 d. nuo 12 iki 1 val. p.p.** Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų skambinkite tel. **1-888-205-8851**.

Maria Prunskis, Esq., advokatė. Specializuojasi imigracijos, darbo leidimo, žalos kortelės, testamentų, skyrybų reikaluose. Kalba lietuviškai. 800 W. Cypress Creek Ed., Suite 502, Ft. Lauderdale, FL. **Tel.: (954) 351-0366**.

Neringa Inc. su Nek.Pr.Marijos Seserimis organizuoja ir praveda stovyklas "Neringos" stovyklavietėje Vermonte

"NERINGOS" STOVYKLOS

LIETUVIŲ KALBA

liepos 1-7 d.d. - vaikams 6-10 metų
liepos 8-22 d.d. - vaikams 10-16 metų
liepos 22-28 d.d. - vaikams 13-16 metų
liepos 29-rugp. 4 d.d. - šeimoms su mažais vaikais

ANGLŲ KALBA - LIETUVIŲ KILMĖS

rugp. 5-18 d.d. - vaikams 7-16 metų
rugp. 18-21 d.d. - šeimoms su mažais vaikais

INFORMACIJA: 416-537-7363, neringai@yahoo.com